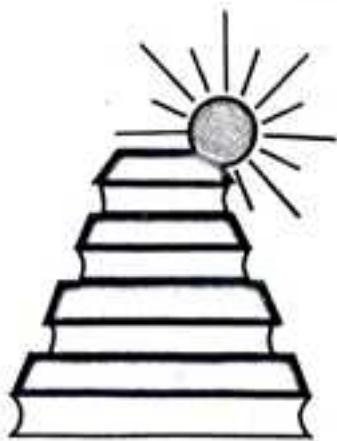

ڪڪٽاں

ڦڻو ڦڻو

ڪڪٽاں

تاج محمد طاڙ

بلوچی اکیڈمی کوئٹہ

© بلوچی اکیڈمی کوئٹہ

کتاب عنام	:	تحتال
کارکرد	:	تاج محمد طائز
فٹنگ کار	:	بلوچی اکیڈمی
کمپیوٹر کمپوزر	:	ایلیاس بلوج
ٹائپیل	:	اکرم دوست
اولی چاپ	:	2004
دائلگ	:	500
بہا	:	150 روپیہ
مطبوعہ المخزن پرنٹرز	:	اکیڈمی ادبیات پاکستان
مکمک:	.....	

پاکستان

کلّا نہیں شاعرِ عنڈ کار

واجہ ماسٹر محمد حسن تاج

عناماء

انت آئی ۽ اے نیک دلیس ۽ راستیں نگد مناداں ۽ لگات ۽ من سک باز ۾
 بوتاں کہ مے شاڻر ۽ کلمکارانی تھا چار ۽ تیا س ۽ شرگداری ۽ جو ہر ۽ واک
 موجوداً نت - من چرے ھبر ۽ سُنی ۽ سرپدا تاں رو درا تکی بلوچستان ۽ بلوچی
 شاڻری اگس چې قبلی بلوچستان ۽ شاڻری ۽ گیشتر نه انت کمتر ھم نه انت بلے
 من پدا ھم دتا را میار گیک نه کت چیا کہ منی جند ۽ واک ۽ زانت تا قبلی
 بلوچستان ۽ ھد ۽ ات بزاں بلوچستان ۽ اے دومی هند ۽ شاڻری ۽ شاڻرانی
 بارا منا باز ۽ زانت کاری نیست ات - پمیشا من اے بھر ۽ رادست نه جنگ
 ات ۽ اے کار ۽ په ڊگه زانت کار تر ۽ کواست ریں کلمکارے ۽ اشتگ ات البت
 من باندوقی کتاب ۽ پیش گال ۽ اے ھبر پکائی ۽ عنۃ کمیں کہ منی اے کتاب
 بلوچی ۽ نوکیں شاڻری ۽ نوکیں شاڻرانی سر جمیں شوندار نه انت بلکیں ایوکا
 بلوچستان ۽ قبلی هند ۽ شاڻرانی ڳپتارانی ڳچکیں بھرے -

وھدے دو سے ماہ ساری بلوچ راج ۽ نامی ۾ ازم گر ۽ راج
 دوست واجہ نور نور ۽ منا واجہ تاج محمد طاڙ ۽ شاڻری ۽ کتاب دات ۽ گشت
 کہ من ایشی عسر حال ۽ بنویاں ته منا سما بوت کہ نوکیں بلوچی شاڻری ۽ بابت
 ۽ منی ردم ٻند ڊا تکیں کتاب واقعی ناسر جم ۽ ناتمام انت چیا کہ ایشی ۽ تھا قبلی
 بلوچستان ۽ ابیداریانی بلوچستان ۽ بلوچ شاڻرانی ھم چچ نمائندگی نیست کر

چریشاں یکے ولجہ تاج محمد طائر انت کہ اگر چہ بنیا، و ایریانی بلوچستان، وجہ
منند انت بلے زند مان، ع جیزہ، نہ جنجالانی سبب، بلوچستان، درایں، بہم—
گولگ انت، نہ چہ بلوچستان، در بازیں، ڈنی ملک، نہ شہراں، حرم تاں، بازیں
سالاں، جاہ منند بوتگ وحدہ مے من، ولجہ، ع شاعری، ع کتاب، ڈرت، نہ وانگا—
لکھتاں تہ من حیران، نہ آبہ، بوتاں کہ اے، کیمیں پلگار، نہ وش، گپتاریں، شاعرے
ع بابت، نہ من پر چہ ساری، نہ نزاں تکار، بوتگاں، نہ آئی، ع بابت، نہ وقی، کتاب، ع تبا
چج، نداگ، من، ولجہ، ع شاعری، نہ واناں، بوتاں۔ نہ ایشی، ع راچاران، نہ تپاساں
کت، تہ منی دل، اے واہگ، نہ ارادگ، محکم بوان، بوت کہ مناراں، نہ وقی
کتاب، نہ رادوار، رد، نہ بند دیگ، لوٹیت، نہ ایشی، ع تہا لہتیں، نزوری، نہ کی، آں
در کنگ، لوٹیت۔

اے کسانیں، تران، نہ رند کہ زاہر، گوں، ولجہ طائر، ع کتاب، نہ سیادی
یے نیست، ات، من، نوں، وقی، بُنی، سیاہگ، نہ نیمگا، کایاں، بزاں، ولجہ تاج محمد
طائر، ع شاعری، ع رنگ، نہ لیکہ، نہ ماں، بلوچی شاعری، نہ آئی، ع جاہ، ع حیثیت، ع بابت
، نہ وقی، لیکہ، نہ مارشناں، نویساں۔

چہ درستاں ساری اے ھبر، پد، رنگ، لوٹاں کہ تاج محمد طائر، بنیادی
صورت، نہ غزل، گشیں، شاعرے۔ په، وڑ، نہ پیم، مانا، نہ مکسد، نہ رنگ، نہ دروشم، آئی،

غزل چہ مراد ساحر ۽ غزل اسک نزیک آنت کے پ مقصدیت نہ زبان ،
رچوکی آئی ء رامن بلوچی غزل ۽ بابا آدم لیکاں - منی نزء چہ ظہور شاہ هاشمی ،
ساری بلوچی غزل نوک چہ مات ۽ لاپ ۽ ودی بوتگ آت نہ شیر پھیں طفلے ء
ات - سید هاشمی آئی ء را پہ بڈ نہ کت رو دینت نہ چا بڑکت نہ آئی ء را یک
دھمیں نہ پکا نہیں رنگ نہ دروشم یے دات -

وہدے مراد ساحراتک تہ آئی ء ھمے چا بڑ نہ کسان سالیں "غزل"
۽ رازندمان ۽ گرم نہ سارتانی سماج سستادات - آئی ء را اور نام جوان کت آئی
۽ تھا پکر نہ مقصدیت ۽ روح مان کت نہ آئی نہ را یک سر جم نہ تیاریں ، با مقصد
نہ باما نا نہیں رنگ نہ دروشم یے دات -

اے پیما بلوچی زبان ۽ اے دوئیں شاعر اں بلوچی غزل ۽ را
مردوچیں جاہ نہ مقام ۽ آؤرت نہ سر کت چرے بھر ۽ منی مراد نہ مکد الم ۽ اے
نہ آنت کے بلوچی غزل ۽ دیری ء ایدگہ شاعر انی بھر نہ ونڈ گوں نہ بوتگ -

ہر یک شاعرے نہ دیری ۽ اے عمل نہ Process ۽ رادیما بر اس
لگ ک بلے سید هاشمی نہ مراد ساحر ہما با مردا تنت کے اگس مبو عین آنت تہ بلوچی
غزل مردوچی ھم چوکا نیں طفل ۽ بے سکت نہ بے طاقت آت نہ بلوچی شاعری
۽ مسال چو طائر ۽ اے شیر بیگ نہ بوتگ ات کے

او ہے باتاں کہ گنجیں آمین،

گندال نا ہے نہ پوت، پونے

دنیا ۽ زانوک ۽ کو اساني هیال ۽ جوان میں ۽ چینی شائری ہماں ت کے

آئی ۽ تھا حقیقت ۽ راستی بہ بیت۔ بزاں شائر ھماہبر ۽ مارشناں کے گشگا انت،

آھائیگ ۽ کو اپکیں کسے ۽ داستان مہ بنت بلے انسانی دنیا ۽ تھا موجودیں

راستی ۽ حقیقت بہ بنت۔ اے ڈریں شائری ھما وحدی بوت کنٹت کہ شائر چہ

ہمارا ہیں تجربت ۽ واقعہ آں ووت آشناگ ۽ زانتکار بہ بیت کہ آھانی

بابت ۽ آنویسگا انت بزاں اگس آغربی ۽ نیزگاری ۽ بابت ۽ نویسگا انت

نه آوت نویسیت انت تے گریبی ۽ بزرگی ۽ تجربہ باں چہ گبوزیت۔ اگس آزم آ

ماچیں محلوک ۽ بابت ۽ تران کنٹت تے ووت زلم ۽ جنتر ۽ درشگ ۽ تجربہ تاں

بزانٹ ۽ بماریت۔ ھبر، مقصد ایش انت کہ یک زالے زلم آماچ ۽ لگت

ماں میں محلوک ۽ بابت ۽ اگس بنویں ایت یا سیر لاپیں مردے اگس گریب ۽

شدیکانی بابت ۽ تران بکنٹ یا سیر ۽ سردارے اگس بزرگر ۽ شوانگانی بارواشر

گکش ایت تے آئی ۽ شر، تران ۽ گپتارانی تھا راستی ۽ حقیقت جاہنمیت چیا کہ

آئی ۽ عدلی جوز ۽ مارشت آئی ۽ حکم ۽ ہمراہ داری ۽ کرت نہ کنٹت۔

آئی ۽ شر ۽ گپتارانی تھا گران ٿے مانا داریں لوز ۽ ترکیب و بوت

کنست مبلے چه دل ۽ جہا نکیاں در تکلیف جو زہ نہ مارشست ۽ یہ بوت نہ
کنست۔ اے سندھانی بنیادء ماکس بلوچی شاہزادی ۽ بچاریں ته پدر بیت ۽
بلوچی ۽ نامداریں گیشتر شاہزادی سوب مندی ۽ سبب ہے بوتگ کہ آسمانی
شاہزادی ۽ تہاراستی ۽ حقیقت بوتگ۔ سیدھاشمی بہ بیت یا مراد ساحر میر گل خان
نصیر بہ بیت یا آزاد جمال الدینی اکبر بارکزی بہ بیت یا عطا شاد آھانی شاہزادی پہ
ڈھنی عیاشی یا پہ لفاظی ۽ ھاترانہ بوتگ بلکیں بلوچ راج ۽ بلوچ سوسائی ۽
در پیشیں زرنگ ۽ برحقیں جیزہ ۽ جنجالانی بابت ۽ بوتگ انت ۽ بلوچ راج ۽
یک فردے ۽ حیثیت ۽ کہ وہ ھم گوں ھمے جیزہ ۽ جنجالاں دیم پہ دیم بوتگ
انت۔

بہ راستی ۽ حقیقتیت ۽ رنگ ۽ دروشم مارا طاہر ۽ شاہزادی ۽ تہا گندگا
کنیت۔ وحدہ سے آئیز گاری ۽ بزرگی ۽ باہت ۽ تران کفت تہ دا نوک زانت
ڻ ماریت کہ اے لوز چہ آئی ۽ دل ۽ جہا نکیاں در آہنگا انت۔ ایشی ۽ سبب
ایش انت کہ آوت ہے داری ۽ بزرگی ۽ بے پشتی ۽ بے وسیلہ تی ۽ ارجان
بوتگ اے راست ۽ حقیقتیں مارشست ۽ جو زھانی در انگازی چہ اے چیر ۽
شہراں جوانی، بوت کنست۔

مناں نیز گار، نزور، نابود، اواز گار!

وتابدیرچہ منادرے پمشکا
نہ وارتگ چونما تونجی نیلانک
کئے گورگند ۽ نارے پمشکا
کسی ایردستی ۽ طاڙ نه من ایت
جهان ۽ بزگ ۽ وارے پمشکا
یا ابے شرکه

جتا نت دوست اگس آبے میارانت.

میار طاڙ ! تئی نیز گاری گیگ انت
یا گند اے شرکه !

ھو واری که بوت انت چه آ گیگ ۽ تئی
په دوستاں گپ و پ ۽ مرچاں زاھے
مجیهر طاڙ ! دل ۽ کہ سکلی ۽ روچ
رو نت واتر کفت وشی پدا مئے
یا اے شرکه

منی بے ساری ۽ سوب واری
ترا چون انت که چو گنوک ۽ ؟

یا کہ اے شرک
 منی واری ۽ چہ منا بازیں
 حمد لیں دوستے دیر گنزینگ
 بس انت او بہت منی جہان گولیں۔
 گوں وتا باز منا تو گرزینگ ۔

منی نزء راستی ۽ حقیقت ۽ پد رائی ۽ تیچک ۽ برحقیں جوزہ ۽ مارشتنی
 درانگازی طاری شاڑی ۽ بنیادی ہشت انت کہ ہرجاہ ۽ ہر کجا گندگ بیت۔
 ٹری قومی گپتار بہ بنت۔ کہ رنگی یا عشقی تیچک ۽ سادگیں مارشت ۽ جوزانی
 درانگازی یک پیا پدرانت۔

پر مسال ۽
 بے میار انت آ کہ شانک دنت پکن ڏوک
 تئی میار انت کہ تو گنگ مارا گنوک
 زیک ترا مادیست گوں بد واہ ۽ ونی
 دوشی درا ٻیں شپ مئے سلگ لاپ ۽ توک
 هر کسی دیوان ۽ تو براہ ۽ سپاہ ۔
 پر منا کرتگ وتا تو عید ۽ نوک

رندا جن بد قولی ۽ تون ۽ منا
 پیسرا زھیں زبان ۽ جند، موک!
 یا کہ آئی ۽ اے قومی شر ـ
 گپتگوں تچک ۽ مادنیں راھے۔
 سربیاں دلجمان بھارگاھے۔
 آکہ جزم انت چه وتنی جند ۽
 آنه نندنست نہ چارنست ھمراھے
 روئت بے چاڑی ۽ تھاریں شپ
 کیت اثرنا ۽ چاڑیں بانگواھے۔
 زانا پیرے نوں کپتگ ۽ طاڻر
 په ترا گُریت مرچی رو بایے۔
 منی جند ۽ نز یک ۽ اولی شاڻھماي ۽ گشت کہ آئی ۽ شاڻري ۽
 مھلوک یکے بزانست ۽ سرپد به بیت ۽ دومی آئی ۽ شاڻري ۽ بنیادی لوٹ ۽
 مقصد مھلوک ۽ گھتری ۽ بھتری به بیت۔
 مھلوک یک شاڻرے ۽ شاڻري ۽ ھما وحدی سرپد بوت کنت کہ آ ھما
 ھانی جند ۽ زبان ۽ به بیت بزاں ھما لوز، ترکیب، بتل ۽ گالوار کہ هر روچی گپ

غُترانی تہا کارمرز بنت ہما شر انی تہا زورگ بہ بنت نہ کہ جہا اوز غُتر کیب کے
چہ مہلوک ۽ زانت ۽ سسائے دور غُستانت ۽ آہماں ایوکا وانند ھمانی یک
خاصیں غُکسانیں لئے زانت غُسر پد بوت کفت۔

لوزانی چین کاری غُرد غُبند، مسال غُشینانی کارمرزی غُچین کاری
۽ ایشانی جوڑینگ غُپلگارگ۔ اے بُنچیں رپک انت کہ ہر پیم شر تریں پیے ۽
کار بندگ بہ بنت شاڑ ۽ گپتا گیشترا واناک غُپہمناگ زیاب غُڈ ولدار غُدل ۽
ایر کپوک بنت۔ ھمے سنگانی بنیاد غُمن میر گل خان نصیر، مراد ساحر بشیر بیدار غُ
دگہ چیزے شاعرانی شاڑی عراوی شاڑی گشا غُسر پد باں۔ اے رد ۽
وحدے من طاڑ ۽ شاڑی چارات ته من اے جبر دیست کہ ایش ۽ تہا ھمے
سپت تاحدے ۽ است انت۔ آئی ۽ شاڑی ہر روچی لوز، تر کیب غُمسال غُ
شیناں چہ سرکوٹ انت کہ پچ گوم غُگیگ جوڑینگ غُنادینگ بوتگ انت
شر انی مقصد ۽ مانا تچک غُسادگ انت کہ ہر کس اش سر پد بوت کفت۔
بلوچی عِزگریں غُہر و حج کارمرز بود کیس بتل، مسال غُشینانی کارمرزی ۽
سب ۽ شر ڈولدار غُرچوک انت غُپہ مانا ۽ مقصد ھم میر غُھڑ گارانت اے رد
۽ آچہ مراد ساحر ۽ سک بازا سرمند گندگ بیت پہ مسال ۽ من چیزے شر جہل
غُدیگ اوناں ۔

سرکت پدا سرگواست
زانان کپاں کورچاتے
مئے دوستی مہریں کلات
لیثینیت گم شہماتے
لونجان انت لوپ اے پاہو
بے نور پدا کشت ماتے
طاڑ نوں بس کن آzman
لرزہنست تئی سلواتے
یا اے شرکہ
کن گول من بدی لوث شری
بجن پیشدار منا یک دست چاپ
یا گذ اے شر
وتاھر ہر وحدے تھنا مارتگ من
جهان یکیں تئی راہ چارتگ من
منا بے اوستی سوتگ لوار
نو ان اوستی ساسار تگ من

شستہ آر وچ کڈیک دارت پ نیوان

مدام تو گلن اتگ ، شاکار تگ من

یا اے بند کہے

دائماً مجلسانی توک ۽ نئے

بلے پمن چو عید ۽ نوگ ۽ نئے

توئے تازگ چہ ہرس ۽ پھن

دل گل ۽ پرچیا چو ڈاک ۽ نئے ؟

یا اے شتر کہے

کنیت سر ۽ تئی، ترا اے زانگ بیت۔

آرت یک سیرے پخت چانگ بیت۔

چو کہ زانت اوس ۽ بانگ

بے گشان بیت بے بشانگ بیت۔

کور تئی پہم دوست منی زانت ۽

گوں ترا چون کتاب وانگ بیت۔

چے دل ۽ جنت گوات مرگ ۽ پد

آ منی کر ۽ کنیت پانگ بیت۔

یک خاصیں سپت یے کہ طاڑِ غزلانی تھامن دیستگ آآلی عشرانی تچک
 نے برابر یہ وزن نہ موسیقیت انت۔ ہر شرارے کہ بچارے پہ سنگ نہ وزن
 پہک برابر انت نہ چھوڑیں کمی نہ گیشی درانکنت۔ ھمے پیا آلی عشرانی تبا
 ترز نہ موسیقت ھم سک باز انت۔ ایشی عسب بلکہ ایش انت کہ طاڑِ
 شاعری نہ پیسر گوں ترز نہ موسیقی نہ باز ھب نہ واھگ بوتگ نہ چوکہ آوت
 گشیت کہ چہ شاڑی نہ بُنگی نہ ساری آنہ بلوچی عنای میں سازگر نہ شر جن
 نور محمد نور آل نہ گوں دگہ چیزے سنتانی ھوری نہ ماں بلوچی موسیک نہ اولی
 کلب جوڑ کتگ آت نہ اے تک نہ جہد نہ کوشت کتگ آت۔

ھمے دڑا ردیف نہ قافیہ نہ کچین کاری ھم طاڑِ شاڑی نہ خاصیں
 سپت یے۔ اے ردء آلی عمر د ماں ھد امر زی مراد ساحر عتر انگ نہ گیجندت
 تے زاہرے بے مقصد نہ بے تا میں لوزانت وحدے ردیف یا قافیہ نہ زوریت کہ
 سک ڈولدار نہ با مقصد جوڑ بنت نہ دانوک نہ انجو سما بیت کہ اے لوز چہ ازال نہ
 پہ ھمے شر یا بند ع خاترا جوڑ کنگ بوتگ۔ پہ درور نہ طاڑِ جبل نہ شر چارگ
 کرزنٹ۔

وتار منز لے شگرانت سری کت۔

منا بیلی ٹریں در پہ دری کت۔

گوں دستاں لشک ات مُن واهنگ، ہر پک
نزاناں چوں پدا رست نہ برئی کت۔
په نام، بخش ات لی حائی و تیگ،
بلے بنام جهان، چا گر لی کت۔
یا اے شر کہ۔

په تئی دژ ناماں من هیراتاں شنکوں۔
بدئے دُر جیس دپ، سوگا تاں شنکوں
منی بیگواہی تئی بیگواہی بیت انت
ترا بید من په مهر کئے بچاراں۔
چہ ہر دو دیدگاں گور باتاں شنکوں
تو دودانی گلام من تئی گلاماں
تو یے آجو نہ من آزادتاں شنکوں۔
یا گلڈاے شر کہ۔

تو منی ہمراز اتنے کہ آروچ اتنت
گوں منا امبازاۓ آروچ اتنت
من تو ارتئی وشکیں، وش زیریں۔

تو منی آوازاتئے آروچ اتنت۔

وٹی ات یا سکلی ات گوں طائرے

لیزوں جماز اتئے آروچ اتنت۔

یا اے شر کے

نزانے گوچلی گارے پمشکا

منی پیم ء گماں بارے پمشکا

کسی ایردستی ء طائر نہ من ے

جهان ء بزرگ ء وارے پمشکا

روال تچکا، کناں تچکیں جبر من

منا پہ زهر تو چارے پمشکا۔

من وقی اے کسانیں چمشا نک ے تھا واجہ تاج محمد طائر ے شائری ے

دراہیں رنگ غرہبند ایں بیان کت نہ کناں۔ ہونہ منی متاہ ہم مقصد ایش انت۔

منی اے کسانیں چمشا نک ے نویسگ ے مستریں مقصد اے راستی ہم حقیقت ے

نیمکا اشارہ کنگ انت کہ اے نوکیں دور ے شائر ہم ایدگہ کم کار پہ گال ہم گپتا ر،

پہ مقصد ہم پہ رپک ہم راحبند کہ انچوکم ھائیگ ہم نزور نہ انت چوکہ بلوچی زبان

ے تاریخ سازیں شائر ہم کو اس حد امرزی عطا شاد ہم نزیک پیست سال ساری

گشتگ آت آ وحدی واجہیں عطا شادع گشتگ آت کہ ”عنقا، گل خان نصیر، سید حاشمی، ملک طوقی، مراد ساحر، اکبر بارکزی، کریم دشتی، صدیق آزاد، رندیک پشنین شائرے نیا گشتگ کہ اے وحد ع مردم آئی ہبڑے بکنت۔ نوکیں زھگانی تھا اگس یک توارے گوشائ کپیت آ بشیر بیدار توارانت بوت کنت کہ دیکترا آ وقی رند شائرانی یک چڑے بیاریت بلے سرزاھر اے درانکنت“۔

بلے گو گلیں پیستیں سالاں نہ ایوکا نوکیں شائرانی یک مز نیں ع زاھریں چیزے دیما اتگل بلکیں چہ نوکیں شائران بازیں ہنچیں ھم است انت کہ پہ زبان ع سیری ع ازگاری، مانا ع مقصد تکی ع پلگاری ع چہ درستاں گیش پہ بلوچی گرامر ع زبان ع رو ھبندانی دلگوش داری نہ ایوکا چہ نوکیں دور ع شائرانی سروک ع کماندار ع دیما درتگل انت۔ بلکیں نیامی دور ع ھما شائرانی کہ آھانی نام واجہیں عطا ع وقی روز ع داتگلیں گشتیں ع تھا گپتگ آت، چھاھاں باز یئے ع ھم سری ع ھم دروری ع کنگا انت۔ من نہ لوٹاں کہ اے تک ع عابد آ سکانی ابراہیم عابد، مبارک قاضی، منیر مومن تاج محمد طاہر یادگہ کئے ع نام، بگران، بلے چریشاں کجام کیے ع ایدگہ باز یاناں کہ آھانی نام من نہ گپتگ انت، شتر ع گپتارانی چار ع پاس ع پد منی اے ہبڑ ع راستی ع بر جمی پڈ ر

بیت۔ تاج محمد طاڑے اے کتاب کاے وحدی شے دستان انت ھم منی ھے
ھبر عراستی ۽ یک شاہد ڳوا ھے۔ منی نزء وحدے تاج محمد طاڙ گشیت کے۔

سگ اتگ واری ڳو یتگ رنج باز

راہ نہ داتگ انگتا ماراست ۽ تاب

ٿة آ ایو کاوی ڏا تی تجربت ۽ مارشانی درانگا زی ۽ نکت بلکمیں بلوچی
شاڻری ۽ نوک نهال ڀورنا پکریں کاروان ۽ نما سندگی ۽ کنٹ که ایشی ۽ نوکیں
دور بزاں پیست ۽ یکمی کرن ۽ لوٹ ۽ گزرانی پیلو ڪنگ ۽ ھاتراپہ وٽ یک
پکائیں ۽ حکمیں راه ۽ رہبندے گپتگ ۽ چم اش پہ بلوچ راج ۽ گڈی منزل ۽
سک انت ۽ پہ بے گومی بلے پہ دل جمی ۽ ترندی دیم پہ ہے منزل ۽ روان
انت۔

غلام فاروق بلوچ

دانکے ولی بابت ء

منا بُندراء موسیقی ء شوق بوتگ ء انگت هم پیعے ناپیعے موسیقی
 ء گوں گلائیشاں۔ موسیقی ء یاد گرگ ء ھاتر ء منی مسٹریں برات ء
 منا کلاکوٹ ء اُستاد محمد یعقوب ء کلب ء ولجه نور محمد نورآل ء کرزا
 بُرت۔ اے ھما زمانگات کے نورآل و ت چہ اُستاد محمد عمر ء موسیقی یاد
 گرگ ء ات نورآل ء منا سارے گاما یات دات انت ء من پہ
 دلجمی موسیقی ء پڑا ایریکپتاں بلے ادب ء بے گوازیں زرع من چون ء
 چہ پیا دور کت اے بابت ء منی سر پر نہ بیت ء من چھ گوشت
 نہ کناں منی کسانی ء ھما سنگت ء جاہ آروک کہ منی شاعر بیگ ء پیمر
 چ من سرستگ انت ء دور بوتگ انت ء شاعر بیگ ء رند وحدے
 صور بوتگ انت آیاں باور نہ بوتگ کہ منیں چھ مزانت شاعرے یاں
 برے برے منی جنده هم ھیرانی بیت کہ من ادب یتھے چون آ تکاں پر پھی ء
 کہ ایچو سال ادب ء گوزگ ء رند هم اگاں کئے منا شاعری ء
 لبزی مانا ء جست بہ کنت من دلجمیں جواب دات نہ کناں منی سر تھنا ایشی ء
 پر بیت کہ بلوجی زبان ء اولی ایں ادبی گل سرچمگ ء اولی کارگشا دعہ
 ولی وحدہ ء غزل ء شاعر ھد امر زی ما سڑ محمد حسن تاج ء منی کسانی ء منی تھہ
 شاعرے دیگ پشکا ھما زمانگ ء ھدا مر زی اع منا یخ وله نام مح

الدین میارئی مشاھرہ ھاں بُر تگ استاد میار و ھما زمانے شام -
 بوتگ بلے منی پگرء ھم نہ پیٹک کہ من یک روپے شامے باں۔ بنے ن
 پہ ایمانداری گوشان کہ منی شاعری ہے حبب ۴ روم دیکھ نور محمد
 نورل ۶ مز نیں دستے مان انت غلام مجھی الدین میاراء رند اگاں تے
 مناسکیں دا گنگ گرو آنور محمد نورل بوتگ منایاد انت کہ من ونی زند ۶ اوں
 شعر بزاں

پچی منی تو زندگ بہ باتے
 زند ۶ ونی تو بزرگ مہ باتے

بیشت استاد نورل ۶ آئی ۶ ترز جوڑکت ۶ ھر جاہ جت انی ن
 گوشتی کے طاڑے شعرانت آئی ۶ چوکنگ ۶ چہ منی دلبدی بوت
 ۶ منی شوق ھم گیش بیان بوت۔

۱۹۷۸ء من امارات ۶ شتاں منی پگر ۶ ۱۹۷۸ء یا ۱۹۷۸ء نورل
 ھم آتک گڑا اصغر درا مدد کتریں برات اکبر دوست نور محمد نورل ۶ من
 وت گوں لھتے دگہ سکتاں ھور بوت ۶ بلوچی موسيقی ۶ اوی کلب ماں دیرہ
 دبئی ۶ پچ کت رند اعباس علی زیبی ھم آتک ۶ گوں مارا ھور بوت عباس علی
 زیبی ۶ آیگ پہ منابد نہ بوت پچی ۶ کہ عباس علی زیبی شاڑے ات ۶ منا
 اصلاح ۶ ضرورت ات ۶ زیبی ۶ منی شعرا اصلاح گت انت ۶ منا تھرانی

بابت ء ھم سر سوچ لی گت چیزے و ھدء پدا ھمے کلب شارجہ، پنج کرت
 شارجہ، کلب ۽ برکت ۽ ظفر علی طفر ھدا مرزا پیر بخش پیرل صادق رہنچار
 برکت سجاد مراد بخش مراد (ملا مراد) ۽ رفیق ابدال ۽ دُریں چہ منا شر
 تریں واننداء زانتکار تریں شاعرانی روگ آ گیک بنا بوت رندامنے سنگت ھور
 بوت انت سید ۽ لبڑا نکی مجلس اش جوڑ کت چو موسیقی ۽ کلب ۽ رند ماں
 امارات ۽ بلوچی ۽ اولی ادبی مجلس ات ھمے مجلس ۽ برکت ۽ عبدالصمد امیری
 صدق آزادت ۽ گوں نندگ ۽ موہر سات ۽ چہ آیانی زانت ۽ چیزے یاد
 گپت پدا 1986ء من امارات یلدات ۽ کراچی ۽ آ تکان اے منی وش بھتی
 ات کہ اے روچاں کراچی ۽ ادبی سر پر سک بازات ھر وحد مشاعرہ ات ۽
 بلوچی موسیقی ۽ پروگرام ات انت کہ مرچاں کستانی آماچ انت۔ پدا منی وش
 بھتی یے ایش انت مناوھدء زانتکاریں ۽ وانندگیں سکستانی دیوان
 نصیب ۽ بوتگ ھمے استادیں ۽ زانتکاریں واجہ هانی نیادانی برکت ۽ مرچی
 من وت ۽ شاعر دکے زاناں اے واجہ هانی ته استاد صباء منی باپشت ۽
 دینما منی شاعری ۽ تو سیپ کتگ ۽ دلبدی لی داتگ ھمے رنگ ۽ جی آر ملائے
 انچوش کتگ ۽ قاضی باز برا منا گوشتگ تئی ته ۽ شاعری ۽ جراشیم ھست تو
 شاعری بکن اے استاداں گوں نندء نیاد ۽ سلسلہ داں 1988ء ایتگ پچی ۽ کر
 1988ء من ایران ۽ آ تکان اد ۽ آ گیک ۽ رند داں 1992ء منی شاعری ۽ ته ۽

مزمیں اور شے آنک پھی، کہ اوناں اونبی چاڑ دئے ہیں اب یہ مزمیں ترکیں ہیں
ھمہ حستات بمشکل ۸۹۶ء ہیچ شعر گندگ نہ بہت تھن کے شعر ۵۰، ۵۱، ۵۲، ۵۳ پر

بہت گت۔

۵۲ء کراچی عشاں کراچی عروگ نگرداں مردپن شاعری
بیگ نانت شعر شریعت یا هراب بلے شاعری بیگ نانت۔ دُگھ تبرے ہی
بمناس نہ گوشائ کہ منی شاعری عیشتریں بھرے منی زات ہے مر چیندن
ترجمانی ہے کفت اے کارمن پر زانت نہ تگھڑ پے کہ منی سراؤ دستگ یا من
مارا تگھ من شاعری ہے آئی ہے عکاسی تگھ وتنی دروٹہ شموشگ نہ دُگھ درد من
ہرات نہ تگھ شدیں لاپ سیریں لاپ گوشت نہ تگھ باز مردم ہے من
دیما نہ باز ہے باپت ہے ما یوسیں شاعر گوشتگ اگاں راستیں تبر عکنگ عنایم ما یوسی
انت ہوا اے ما یوسی منا سر نہ چھاں انت من دوت ہے شاعر گوشائ
شاعرے یاں یا ناں اے تبر ہے فیصلہ کنگ ہجت شماز انتکاریں والوک ات نہ
منیں نزاں کارے منی شعرانی شری یاں استادانی دلبڈی سرسوجانی شربزان
ات ہے صراہیاں من ہے گوشیات پھی انت۔

ای جنت دیما ستا بائیشٹ ہے کفت
دوست جھان ہے کیس تامے ھا

شے کتر

تاج محمد طارر

لھتئیں گپ تھال عباہت ء

من وئی شعر ھجبر چاپ ۽ لائق نزاٹگ انت ٿنناں که ممن آنی چه
وئی شعراں ایمن ۽ دبھاں بلج ۱۹۹۲ء کراچی ۾ منی برات گونگیں سنگت
کریم آزادت ۽ یک روپے منی کتابانی چاپ ۽ باہت ۽ گپ جت ٿئی
گوشت لئی من دلماڻگاں چې عزت اکیدی ۽ ینمگ ۽ تئی آزمائیک ٿئشاعری ۽
کتابان چاپ کنیاں من آئی ۽ گوشت من انگت چې وئی شاعری ۽ دبجم نیاں
بلدے شما اگاں زان ات که چاپ کرزانت گڑا شما ولی مسروت ات منادگه
ایرادے نیست. اے ھبرانی چیزے وحد ۽ رند من وئی شعر ۽ آزمائکانی دپتر
استاد صباء ڪرزا په کریم آزادت ۽ امانت گت انت ٿو ووت پدا ایران ۽
آٽکاں. اے دپتر داں بازو ۾ استاد صباء ڪرزا ایرات انت. من نزاٹاں
آر ۽ چی آزادت ۽ گول من مشکلائی گت ات یادگه مشکلاتانی سوب ۽ آئی ۽
اے دپتر وست نه گپت انت ۱۹۹۳ء من ۽ وئی علاج ۽ هاتر ۽ پدا کراچی ۽
آ ڳیک گپت منی جراٽی ۽ رند چه چا بھار ۽ منا یاد نه انت، آزگ ۽ ڪلوه گت
ات یادوت ٺیا ٺیوں لئی گت ات که ”چا بھار لبرانکی بیل“، تئی کتابانی چاپ ۽

اگدہ زر تگ، اگاں تئی آیگ نہ بیت گڑا گوں کے ء دیم اش دے، چہ
اپتال ء رکست بیگ ء رند من ووت اے دپتر بدا جت ء پدا چا بھارء
آورت انت، بلے چیزے وھد گوزگ ء رند من مارا ات کہ اے ھم انچیں
ھبرے ات، کہ بوت ء ٹشت من اے دپتروتی سیادے ء لوگ ء چا بھارء ایر
گت انت، چیزے وھد گوزگ ء رند پدا کتابانی چاپ کنگ ء سر پرے بنا
بوت، بلے اے بری عبد اللہ پیشنسی ء شعرانی کتابے دیما آورت اش، آھم
انگت چاپ نہ بوتگ ء پھال واجہ اشرف سربازی ء رکڑا ایریانت، پدا
چیزے وھد ء رند دگ کہ چست ایرے بنگیج بوت، اے بری قرآن شریف ء
بلوچی ء ترجمہ ء گپ اش دیما آورت، بازیں چست ایرا منی دل چوشیں
ھبرال پر شت ء ایکیم بوت ء نشاں، پرچی ء نوں من شری ء گندگ ء
اتاں، کہ گھتے وشنیک پے زانت منی کتابانی چاپ کنگ ء کشک ء انچیں مز نیں
کوہ ایر کنگ ء انت، کہ ناوٹ اش لیثیت کن انت ء ناں منی رنگیں بے وس ء
نا بودیں مردم اش سرینت کن انت، پمشکا من وتنی کتابانی چاپ کناینگ ء
واب گندگ یلدات بلے ۱۹۹۴ء دومی ماہ ء وتنی ریش ء پیشد ارگ ء ھا تر ء
پدا منی سر کراچی ء کپت، اے بری استاد نور محمد نورل ء ھمے واہگ ظاھر گت
کہ تئی کتاب ء ماوتی فورم ء نیمگ ء چے چاپ کنیں ء منی دیما منی سنگت ء
محسن واجہ عبد الواحد بلوج ء کتابت ء خرج ء اگدہ زرت، اے وڑا بازیں گر ء

کشے ء رند تھال امیش انت کہ شے دستاں انت۔ ایشیءِ تھے بازیں شعر چہ منی
 کرزاگار نہ بیگواہ بوتگ نہ گہ باز یئے من پڑانت ھورنہ کت۔ بازیں شعر
 کے چہ آیاں لھتے نورل ء ریکارڈ کتگ انت منی کرزا نیست انت منی کرزا
 ١٩٨٢ گبرداں ١٩٩٧ء ھرچے شعرے ھست آ درست امیش انت۔ کہ شے
 دیما انت۔ البتہ ھمے میانجی ء لھتے نظم ھم بنشتگ بلے ھورنہ کتگ انت۔ تھال ء
 تھے تھنا غزل انت ایشیءِ تھے لھتے شعر ماہتا کاں چاپ بوتگ انت بلے
 کے اصلاح کنگ ء رند تھال ھورنہ کتگ انت۔ دگہ جبرے گوشان کہ اگاں
 منی اے دپتر اے پنجیں سالاں منی کرزا بونیں بلکیں کے شرتر بوتگ ات
 انت۔ بلے نوں چھ بیت نہ کت۔ گذرا نور محمد نورل ھ عبد الواحد بلوچ نورم
 ء اے دگہ سنگتاني منه واراں کہ آیاں منی شعر چاپک ٤ لاکھ زانت ٤ نادبی
 خدمت کت اش۔ ھمے رنگ ء وئی گزرک ٤ سنگت واجہ محمد بلوچ ٤ ھم منه
 واراں کہ آئی ء ایچوز ھمت کش ات ء کس اس نیم شعری کتابت کت۔

شے کستر پاد تاج محمد طاہر

۱۴۰ ۱۹۹۸ گزرک

دکلوش

سر جیس شپ په تئی دوارة گوست
 روچ گریوگ نم آدء زارعہ گوست
 باز هل بوت آنت په گوئے نپیک
 سُبرات آنت لک لی چو آنارعہ گوست
 بد زیر کولانی زملاء ، که دیر
 کوپک ۽ ایریں گزانیں بارعہ گوست
 زاناں بد وادھئے سُریخنگ دوست
 دور پمشکا چه منے دوارة گوست
 بیا او آشوب شادھانی ، که
 مدتے آیگ ۽ تئی جارعہ گوست
 باریں چی گئے امبری هرام
 چہ منی حلکاء بے توارة گوست
 مجلس کست ۽ تو مرد طاڻ
 دات منا سوچے زانتکارعہ گوست
 ۸۸۷/۲۳ کراچی

رگوں وَتَءِ را نشک نه دلگوشان من
 گوں مه جن تو بیل من نه هاموشان من
 هوش باں وحدے بمال هوش نه تئی
 تو رزا بئے داعما بے هوشان من
 تئی گم نه درد نه منا چون بیت سما
 چه وتنی جند نه چه که پڑا موشان من
 من ترا را چون په جاھے سر کناں
 مادنیں رکشک نه که وتنی کونڈ موشان من
 تئی دل نه دردار گجا من جاہ دیاں
 چه وتنی کوھیں گماں دل موشان من
 چوں شریدار تئی گمانی من بیاں
 چه گماں جند نه وتنی چکپروشان من
 بیل مدے دزوگیں منا دلبڈی نه
 چه ترا طاڑنول سک دلپروشان من

منی دنیا منی جہان ے تو
 منی گموار نہ پاسپان ے تو
 بے تو نیم بندگ انت گلیں دستونک
 منی ازم نہ منی زبان ے تو
 کن ے بنام منا وთء پرچی
 رازاں گوں دژمناں گوشان ے تو
 مہرء گپٹء مہن نہ انت ارزال
 کارے گرانیں نہ دوست کسان ے تو
 چے گناہ انت منی من ھیراناں
 پتو من مھتناں روآن ے تو
 زان ے بے تو دلء ندیت تاہیر
 چہ منا دور چے بیان ے تو
 چون انت اے طاڑء نزانت گئے
 بلے اے گپٹء شرزاں ے تو

بنا کن منی دوست سنگ شانی اے
 پکن په منا ووت اے مهر بانی اے
 منی واپس بجت بلکلیں آگاہ بہ بیت
 بچن اولی سنگ اے پیشانی اے
 تئی دوست اے سنگاں چو پلیں اے چنان
 ترا نخیلاں من په پشومنی اے
 وتنی درد غ دوراں چہ باں بے سما
 ترا گندال وحدے په شادمانی اے
 تھاریں شپانی منی ماہکان
 نہ بتگ دلوں ماہ اے ماہکانی اے
 تئی زہری دل اے دیدگاں دوست گلیں
 اگاں وش نئے گوں من وشانی اے
 رزا یا رزا بیت تئی دامہ
 ترا نخیل ایت طاڑ په دلگرانی اے

مُبِو دل ریش منی روکی اء
 مرچاں گپتگ منا گنوکی اء
 ہر کس اے زانت کہ گنوکاں من
 کس نزانت دوست گپت اء تو کی اء
 کوھن بوتاں شناں دل اء چہ تی
 دوست اتاں سک ترا من نو کی اء
 چ آ بدکوں اء چو ھدو ناک انت
 زار شومیں دل اء ھدو کی اء
 دل اء جمبو ریں آس اء کئے ماریت؟
 ہر کس گندایت آس اء روکی اء
 طاڑ سر آپ سرے نہ بئے ، دانکہ
 تو تمّنے کسی سرو کی اء

۸۶/۳/۸

شارجہ

شپول بنت روچ گوں چنگ نے رباباں
 نے روچاں شپ کناں گوں وشیں واباں
 نوابی تئی دتی جاهء منی دوست
 دتی جاهء نیاں کم چہ نواباں
 ٹک گا جیل منی شھدیں زبان ہم
 تئی در بُرٹکیں چاریں کتاباں
 شدیگاں بُرگاں چہ تو نہ لوٹاں
 دتی جاهء گلاں بنی آزاباں
 اگاں لنجیں زرے نہ ترندیں گور مئے
 منا پا تراپ مدے من ہم تیاباں
 ماں گلباگ نے زبھرباں چہ طھوراء
 ھمے ترس نے اداء نوشان شراباں
 ٹک چو در پہ در طاڑ ترارا
 تئی تچکیں گپاں جوریں جواباں

منا خیل انت دمانے تئی ہزارگ
 ترائیست انت سما او بے زارگ
 منا نیم راہو تو کہ رہیں یے
 سرندہ بئے آپ سرے او ڈرداگ
 زندۂ جنجالوں چہ تو سر سندائیت
 من نیاں دوست مدام تئی پارگ
 نیں سایے منا نہ سایے
 دوریءُ گلت منا چو ڈیواگ
 چہ وئی دوستاں رد مدام واریں
 کئے گوش ایت حست انت طاریءُ زارگ

تو منی ساہ ے تو پس کیگد
 بے ترا نیت منارا کس کیگد
 تھنا جندے تئی منا واگہ
 نیت انت گنجے منا ہوس کیگد
 بیا رویں من تو انچیں یک جاھے
 من بہ باں تو بہ بئے بس کیگد
 بیا کہ بیادانی وشوکیں آ سہت
 نہ بنت پڑا موش کناب من وس کیگد
 کول کن زندے دوست رنگراھاں
 تو نہ دے طاری اُس کیگد

۸۳/۱۰/۲۸

شارجہ

O

شہر اس تراس نے جنگل اس گرد اس
 کئی شوہزادہ ٹھہر اس گرد اس
 ناں کہ بخت نے رنگ نہ بالادے
 بلے انگت پہ ٹھیکل اس گرد اس
 سیادی ہے چیلکے نہ بیت بندگ
 پروشگ ہے دودع سانکلاس گرد اس
 وتنی چکاگ ہے مخدونا کاں
 من ، پمیشکا پہ زملاس گرد اس
 طائر لھتے پہ مالہ سرسر جنت
 من پہ تکیں وتنی بیلاس گرد اس

۸۲/۳/۳

شارجہ

دوست اگاں مرچاں چمن دل ٹنگ انت
 بے میار انت آ بہت منی لنگ انت
 یک گورے دوستی پاک نہ دل تکیس
 یک گورے مہر گوں زر دعہ ھمتنگ انت
 زار پہ شومیں اے منی زرد دعہ
 داعما بُرز ماں آزمائ دُنگ انت
 کش اتگ بیلاں من گم ہے زمبل
 سرین ورنائی پے چنگ انت
 چون فتورین ایت دوست ہے بنائی
 آ منی نام انت آ منی لنگ انت
 آ کے داریت پہ من بدیں واہگ
 دوست ن انت دوستاں دوست ہے ھمرنگ انت
 دل پہ نیادے کیگدی طاڑ
 داںم شوم روئی گوں منا جنگ انت

رنج داتگ منا تو گم داتگ
 چے تو بکش نے ٹھے تو بکشا تگ؟
 وش نئے باریں چے دگہ لوث نے
 من ساتگ هرچی تو کہ پرماتگ
 مینے دل پت کہ دژمن نہ دوست نہ
 زانگوں نوکی کمو کے آتگ
 چون سوگا نبا کہ باز برا
 تو چو بے آپ نہ سرمنی ساتگ
 بیا کہ تئی دوری نہ او بے زانگ
 طائرنے زگریں ھون پالاتگ

۸۸/۸/۳۰

کراچی

من گلاں میناں گوں دلء ھوناں
 نے کلاتء تئی واگھء دو ناں
 زندء رنگ راہاں تو نبئے تھنا
 گم مہکن تو من گوں ترا گوناں
 کھر بائے تو ہر کسی لوٹ بئے
 کئے ادء جست کفت بئے وڑیں پوناں
 ھر مہکن پچھن گر منی دستء
 مہر ماں تئی من نے تئی رھشوناں
 شر منا چار نے دت ہماراے دوست
 جست مہکن کہ من بے ترا چوناں
 من ہرال زندات مرگء بیت امباز
 بیا بہ رکین تئی زندء نیخوناں
 گلن منا طاڑ کن تئی جندء
 بے کپن گوریں واگھء جوناں

بے ٹھان زردوں بے مراد بوتگ
 بے مرادی ع دوستے شاد بوتگ
 آ، دکہ روچ غ دھرات انت کہ دوست
 گھنیں کارانی مئے گشاد بوتگ
 چو مکن گلہ کہ بدیں روچاں
 کئے کئی بڑات غ دوست غ سیاد بوتگ
 کنگ لی ریتکفت راہ سرا ، بلکیں
 صالع چپت کئے پاد شپاد بوتگ
 دل منی بوتگ آزگیں دوستان
 دوست بوتگ غ مرچ غ واد بوتگ
 چون نہ بیت موچ ، دل منی ھمبل
 رنچ غ لوهیگ ع کہ دو گزاد بوتگ
 گھیں داب جاہ سنگ غ ڈل طاڑ
 زانوں مئے بخت ع کد نپاد بوتگ

په ترا په تئی بارگیں ڈیلائے
 دوڑ سکنگ رنجیں من گر نہ چیلائے
 تو میاں بار نہ من میاں گاں
 بستگیں ہر دو دودع زمزیلائے
 کوں انت کہ چہ تئی کینگیں آسائے
 کناں روٹناہ من محروم کندیلائے
 تو بخشیے پہ من ، پہ دو پوستاں من
 بخشش شپ روچ پی ایں پیلائے
 چار گوراء طائز کستے روک انت آس
 رکنگ نوں کن تو ہم تو جیلائے

۹۲/۱۱/۸

کراچی

پدے پکاں اے سر جمیں شہر
 ایر بہ کن کنگاں منی بھر
 منی چماں گلاں چہ شر تر بنے
 سُبْر ترے تو وحدے چہ زهر
 مہر ع کندیل روزنا کرگ
 باز ع اے کست ن کینگ ع دھر
 کنگ حیدار دل وقت ما حم
 اگاں حیل کرگ کھری ع کبر
 طائر تی جند کہ ترا دزوھیت
 چ کیا بندے نوں بے گوش پھر

۹۲/۱۰۳

کراچی

اے دل منی زورا کے
 پادمال کت چو تاکے
 چون آپ سرے من سر بیاں
 ہمبراہاں گوں بیوا کے
 چاراں داں کد ، دستاں تئی
 چو بتگیں اولا کے
 ورناحی لٹت تئی زبھر
 چو پرچے چہ مزدا کے
 گند جاندراں ، زار تو مہجن
 جیگ چی وتن پہ چاکے
 گارئے چی ، گاراں اگاں
 رد دات منا چالا کے

۹۳/۱۱

کراچی

دے منا ترنداب نوشان ٿُ مُست باں
 بلکیں دور چه کینگ ٿُ چه کست باں
 هر کے لیک ایت وٽ ۽ را یک سرے
 گوں کیا ہمگام باں ہمست باں
 شک نیت پچی منی کنٹ گامی ۽
 باں بلے کد تو ترا من رست باں
 لانچیگ تو پ منی سرگاری ۽
 گار بئے تو من جھان ۽ هست باں
 گو انک جن طاڙ منا ، تئی هاتر ۽
 یکے یاں من شست ٻزار ٿشت باں

۹۳/۲۷

کراچی

بلکیں کئے زور نہ زورا کاں جنگ
 دوست منا تئی لنتِ مزاکاں جنگ
 من نہ کرت پدر، گنوکیء منی
 جار ہر جاہ جامگِ چاکاں جنگ
 چہ بد نہ بدواہاں گیشتر دوست منا
 بے نپس تئی دائمِ جاکاں جنگ
 مرچی آجوآں نہ آروچ گوستگ انت
 تو منا بتگ چو اولاکاں جنگ
 الہ نوں کارے بیت گشیں گشاو
 جارے ترندیں مرچی بیواکاں جنگ
 گوں وقی چردیں زباناں دائمہا
 بزرگیں طاڑے اے چالاکاں جنگ

چہ دتے بار منا چیئے لیکے
 اپنچو چم دار منا چیئے لیکے
 رنج نہ اندوہ گنجان سرباراں
 تو چو نیزگار منا چیئے لیکے
 ماہ نہ استاراں پر تو ایر گیجان
 دوست، لاچار منا چیئے لیکے
 ترا زاناں تئی واھگاں زاناں
 گردابے سار منا چیئے لیکے
 نیاں چھپے اگاں من او بیلی
 وئی پچار منا چیئے لیکے
 اگاں من شوم گام منی شومیں
 شادہ جار منا چیئے لیکے
 شرستگ باز تئی کار من گنیں
 طائر بیکار منا چیئے لیکے

پہ ترا آ پاس وشیں پاے ات
 پہنا را بیرگیں یک آسے ات
 تو منی دیما ات ے ، تئی دوری ے
 مان دل ے یک نیئے ات وساے ات
 مدتے گوست لذت لی کمتر نہ بوت
 کاگدیں لفانی انچیں واے ات
 پہنا تئی میں کنگ ھمبل منی
 زندگی ے گران تریں چکاے ات
 نیستے ات نیزگارے ات ، طاڑ بله
 پہ شمارا سٹک دلیں یک ہڈاے ات

۹۲/۵/۳

کراچی

بیا منی رہبر منی رہشون بیا
 بیا منی زندے گلیں نیموں بیا
 تو ہما انت چہ منا سرستگے
 دید گوں گوار آنت زگریں ھون بیا
 دوریِ اے شپ چہ رنگِ شہب بنت
 تو نزانے روچ گوڑنت مئے چون بیا
 بے ترا زندے منی آمین گلیں
 بوتگ انت پینگ پتار نے پون بیا
 طاریِ اجکیں کشار بے تو آمل
 دستِ بدواهیں بیس رون بیا

۹۱/۲/۱۹

کنزک

O

۳

تو منا من وتن را شوهازاں
 ماں مجھاں زندع بے وڈیں سازاں
 جاھے سرباں چتوڑ کہ بھتے
 اشترے کور نے لنگیں جمازاں
 بلکیں بود کنت تُنگیں زردوں
 بیا منا زیر وقی تو امبازاں
 او منی گپر او تلاھیں زانت
 کجا گارئے ترا بہ شوهازاں
 شما باز ات نے بازیاء ھم چھج
 یکیاں من نے یکیاء بازاں
 پھی یے تئی زانت، اگاں بہ لوٹاں من
 زر نے نیلیں دمانے گوازاں
 طاڑھوراں بھشت، اگر باں کنت
 پ تئی ٹھاں پ تئی نازاں

شے جاھے ن روچے جاھے من
 باریں چونیں سُنگ گناھے من
 داھما سیہ تھاری ، ماں زندۂ
 ذہ ن چارع نہ دیتگ ماھے من
 تو پمشکا منارا چو میل کت
 ترا شون دات تچکیں راھے من
 چہ دتی حق ن گیش کد لوٹ ات
 چہ تو زرے دگہ تلاھے من
 کدی سُنگ انت شپ گم ء طاڑ
 گندال کد وشی ع سباھے من

۹۲/۹/۲۲

کوئٹہ

نه زمينه نه آزمانه ياں
 ووت نزانه کجام جهانه ياں
 تئي گمکه من چون رسال، بندیگ
 بے درغه بے دریگیں بانه ياں
 دور مه مار چه وته منا همبیل
 چو که ارواهه من تئي جانه ياں
 زانه ریگ، که ماژیاں بخله يع
 من نزانه هما گدانه ياں
 کناں تچکیں هبر پمشکا چو
 هر کسی من دپ نه زبانه ياں
 تو په سیل نه سواد جهان گول ات
 من بلے در په در په نانه ياں
 هر کس بیزار نه هر کس نه توراں
 طاڑ مرچاں من چو شگانه ياں

برباد آبادے گت
 آباد گت بربادے گت
 برازات کہ برازات سَت نہ کنت
 لڈاں میار چہ سیادے گت
 دا ب شپ چ روج گر کر ار
 برت انت گل یک نیادے گت
 گزیتگ من زندگ سرجیس
 پ کندگے پ شادے گت
 چم عاقلانی چ بہ بینت
 طاڑ پ یک سرپادے گت

۹۰۲/۱۵

ہیت قصر قد

بدے ترند آپ منا پر ان تو رو دعہ
 منا ممیل سہنکے ھمبال پہ بودعہ
 ھمودعہ کہ منی بے ساری لف ات
 شھر بنگل بوت نسہ چھمودعہ
 نہ روٹ اے واریء جن انت سرو دوی
 مہ کن تو ساز ولی مبت ع سرو دعہ
 نیاتلگ پہ منی شو، غ سواب ع
 ولی لاپ ع گم انت اے مزا شودعہ
 اگاں ھمراہ بئے پیکر بیاس من
 کناں زندگ پد ع دھنیں دودعہ
 سکمین ساریں بدے دوست ع سلامے
 گلوزئے تو دانما انال پمودعہ
 ہ سگ بے لوگ ع ظاہر ادعہ تو
 رس ایت بلکیں تر جا گھے اودعہ

O

بے تو اے زند پننا بار انت
 مدام بے دوائیں درداب ذچارانت
 من تلوساں چو بے آپء ماهیگ
 زانت انت هدا دل چوں بے کرارانت
 گمء جنگلء نوں سرمنی کچنگ
 سر سر جناں من راہ منی گاز انت
 زردی یے زرگن منی دز چکء تاکاں
 هر نیمگء وش وشیں بہار انت
 مبئے نا امیت چو دلگوش کن طاڑ
 کے دور نشگ تئی راھچار انت

۸۵، ۹، ۲۰

دبی

۱۵۲۷
 ھر دماغہ منا اے ترائیگ کنیت
 کدی بے زانگۂ را زانگ کنیت
 تو نیاۓ ھی من درد انت
 زاناں حال شوئی زمانگ کنیت
 دل گھے چنت چہ ھی حالۂ
 گندۂ اشرپی چانگ کنیت
 گم مہ کن دل کہ دامنا تئی دوست
 دزمیانی نہ بیت پانگ کنیت
 آنچو سلن یے کہ ھمبلان طار
 چہ تئی نامۂ مرچاں شانگ کنیت

۹۱/۳/۷

چا بھار

ھر چے ترا کہ بد گوش ایت
 من دبھاں آ رد گوش ایت
 جزاں کہ وت نا سر په انت
 ھر چے منا سر په گوش ایت
 دیرا تو جون ۽ بوکن ۽
 مرچاں من سگید گوش ایت
 میاریگاں من ، من بے واپا
 آ وت وته چو کد گوش ایت
 زور ۽ مهجن طائز کہ تو
 یکے گوش ۽ آ سد گوش ایت

۹۱۵/۹۱۶

چاہمار

ترا کوں انت منا پار برو
 بلے سختے ادعے بدار برو
 منا چکاس نہ بگوش کایاں
 امراء تئی من کنائ ودار برو
 منزل انت دیر نہ شپ سرائخیں
 نندگ نہ شر نہ بنت کار برو
 هست با تیں ما جاھے نہ جاھے
 دلجمان دوست بیکیں دو چار برو
 ما چہ کنائ پیا گیں پتھا
 دستے محصل مہ کن سوار برو
 پہ امیتے ما راہ تئی بتگ
 دستے منے یمک نہ شھار برو
 پہ کئی دستے چک پدے طاڑ
 سس نہ کنت ایں ترا توار برو

هر کس ء من راست ٿچکیں پ گوشائ
 سکت میاریگاں شپاں که شپ گوشائ
 کینگ ء آس ء اُش ات کے چو مہ بیت
 باندا ابے تاواناں سیت ء نپ گوشائ
 یک سرپ ء ایں ما بلے په یہ نہ ینت
 اے سرپاں چون مُحکمیں من سرپ گوشائ
 سمجھیں دوست ء ھمے واھگ منی
 چے ڈگہ من گوں ترا سرگو پ گوشائ
 ہار بیس طاڑ دوست بنت سرپد ناں
 میر هل ء گپاں کناں ھمد پ گوشائ

دہانے گوئیں تھیں اپنے
 دل یعنی ساری گھر جنگل اپنے
 دراٹکاں چھسیں اور امداد کے لئے اوسے
 اونٹ بھتوں بہت ڈکال اپنے
 امیت اوت مرکناں آزماناں خپت این
 پڑشت انت بازیلوں چہ ہال اپنے
 تو حشیں تاکے نے لونجن نے درجے
 بلے من بزر اتنا چہ نال اپنے
 گمیگ نے لگ ہر کست ترا نیست
 گماں ڈندیں کہ چہ چیخال اپنے
 گران بوت پہ من بپر اشک ہے
 نہ کرت ات مالے چہ بندیں اپنے
 تمادع مشکل صعود طار
 چہ حیثیت روگنی چانگال اپنے

پُر کن ن دئے منء شراب مترس
 من وراس مرچی بے حساب مترس
 ادعا وارین منا دلء سیرا
 اودع من وت دیاں جواب مترس
 اے گناہ انت منی چہ تو اے دوست
 کس نہ لوٹ ایت حساب کتاب مترس
 تو پہ ترس یے چہ جھندم ء آس ء
 من سچاں وت بیاں کباب مترس
 چہ ازاباں ادعے منی ھمبیل....
 اوداں ھج گیش نہ بنت ازاب مترس
 گوں گناھاں منارا بل ملا....
 من نہ لوٹاں چہ تو ثواب مترس
 شریگ ء چہ دزادک تئی بوچیگ
 طاڑ نزیک انت نوں تیاب مترس

زن فی لشیر بنت سرع سر جاہ
 چون سما بیت سحب انت یا بریگاہ
 دل بچاچا مُن رپتگ انت منگ
 سیگ اوسته تئی ، منی ارواه
 بیت درا وحدے تئی گلیں بو پ
 بنت منی عقل غ چون سما بر جاہ
 ما میں راحاں بات تئی کارداں
 پر مُن ا بات انت سرجمیں رنگراہ
 مار وقی ملک غ میتگ ا طائز
 کس مبات شالا چو ترا بیلوام

۱۷،۳۰۳

کردی

یا کہ تئی ٹینگیں مھپڑاں رندال
 پہ تو دو گال وشیں پر بندال
 لند اندوہ کہ چو نہ گلوشنگ من
 چہ تئی داداں پیسری ٹرندال
 محمر پہ زر انت، دست منی رتیں
 آس مانداشت من اے وڈیں ھندال
 دل جماں بڑیت دل تئی کوھیں
 پہ وتنی حق اء روچے من گزندال
 کند پہ واری اء طاری کیگد
 من پہ ھرگاری اء تئی کندال

۸۸/۸۷

کراچی

چیریں گپاں چو دلِ مرپہ بے
 چوں بہ مناں تو چہ رادۂ رد بے
 مُن چہ تو چہ بُندرا دینگیں
 چو منا ھمبل منی تو کَد بے
 نیست منا پرداہ جھاں پر مُن بدانت
 مُن نباں زندگ اگاں تو بہ بے
 رد درے انگت بے ارہاں کَن —
 دال کَدی چو دل تو ہا مرپہ بے
 مر مچاریے بے اگاں چو صَرے
 آپ سرے ہا مر بزان کَسیدہ بے

گوں من اء دو گپ ست گل اء دوش
 دا ب نہ پتھاں من چہ گل اء دوش
 دوست رست گل اء بک دات ب ماء
 محشل ات سحب په ما حل اء دوش
 پیمرا زھر ات داعم گوں من
 شپ په گل روچ کت سبز ل اء دوش
 په گل اء شادے شپ زمانی
 گوں من گوازینت نیخل اء دوش
 من گل اء دست اء گچکل اء ماجین
 نوش ات آنت چو کر شکل اء دوش
 په دہانے نشت زان په زان سید
 مرتگ ات طار چہ گل اء دوش

۸۵۱۰/۲۲

کراچی

O

داں زبان تر انت گراں ناماء تی
 زندگاں پر تو مراں ناماء تی
 چکل نے ماجھیناں چون کے شکل نے
 پہ گل نے شادے دراں ناماء تی
 کوہ پہ کوہ نے ملک پہ ملک نے جاہ پہ جاہ
 دوست من در پہ دراں ناماء تی
 ماں وی رنگ نے ہوک دستونک نے سوت
 باز بستگ شاعر اس ناماء تی
 تو پہ محر کیگد بہ لوٹ تھنا نباں
 باز کفت ٹر باب سراں ناماء تی
 پہ ترا کر باب ہے یوک بنت ایں سکتا
 جزم اس من باج نے براں ناماء تی
 طاڑی نے چکاس وی لئخاں سرین
 ماں دنت ماں انگراں ناماء تی

O

مال نہ دنیا نہ بان نہ بادیاں
 چے کنایا بے تو پہ وتنے زیاں
 پہ تنی خھلے من کنایا گردن
 جتنے خور نہ بائی نہ انجھیا
 تینیں کچل تئی من بس انت
 اس نہ بتگ پہ شکل نہ شیرسا
 انہیں ایت تئی گزیں امباڑے
 من دل نہ آس نہ انگر نہ بیراں
 ہن انت کہ تئی ٹھیں دیوان
 ن نہ نندان ماں نہیں مکیراں
 ن نہ شیھ نہ ھن نہ رندالی
 .. ماں چون چے چے یس میراں
 ن نہ گوپشیت پہ یہدے طارے
 ن نہ جنم پتک نہ بیراں

تو نیا تک نے گنٹ منی بے ساہ نہ بوت
 ممن نہ مر تاں نام منی بیگواہ نہ بوت
 اے منی بد بھتی آت، کہ تی دلء
 ھر کس ء جاہ گت منارا جاہ نہ بوت
 دوری ء گوست آنت شپ ھر پیم بے
 یک شپے پہ اینی بانگوہ نہ بوت
 زند گیا کر گیک زوال پہ گنجان
 چے گلگ کہ آمنی ھمراہ نہ بوت
 کوں لی دات بیگاہ ء طاڑ روج شت
 آ نیا تک نہ پکنا بیگاہ نہ بوت

۸۸/۱۱/۹

کراچی

پمن منی دوستِ چنگل
 بوت پیژدھی تیرع بدل
 بیا کہ تئی رنجاں منا
 کریگ نوں چہ سرینَ دوغل
 مھرے چہ من چک پد نباں
 سد بَرْ منا کن تو پشل
 گستاخیں چو چے کسے یے؟
 نیں تو شتل ناں من شتل
 تو در په در من آک چہ سر
 دڑمن نہ بنت مے چون گل
 باریں دعا کد بنت قبول
 ھشک بوت انت دست نوں چہ بگل
 دوست ادعا کس تئی نہ انت
 طائر چہ اے ھندع نگل

شپ تھار آنت نہ رونچ تا مور آنت
 انچوش آنت یا کہ دیدگوں کور آنت؟
 گرتگ آرس گوں گماں زردءَ
 یکیں سالونک نہ لکھ بانور آنت
 دست نہ دپ دوداں کرتگ آنت بندیگ
 لوپ پادانی دوست نہ ملگور آنت
 اندوھاں جاہ آنت ماں سر نہ چھاں
 سائوک دل نہ تئی داتگیں دور آنت
 جی تئی زھیر نہ ترانگ نہ یاتاں
 تو جتائے اے گوں منا ھور آنت
 بیا پدا زرد آنت مئے بزوریں نہ
 بیا کہ دوستانی تشن نہ پیگور آنت
 پ میل نہ بیلاں طاڑ نہ نالگ
 بے بُنیں جاک نہ بے نپیں شور آنت

رنگ انار کافی تئی انار ٿئے
 پلیں ورنامی ماں بھار ٿئے
 دل چہ پیا تئی دوری ٿئے سکت
 در چنگ من ترا هزار ٿئے
 بل چہ لفاف گراں تئی تنگے
 نیست ملار بنگانی ملار ٿئے
 کن ودار گیک مدام منا که ، دوست
 لڑتے مان انت تئی ودار ٿئے
 چو که پند آنت دل ٿئی دیدگ
 پُخشیں تیزی کج انت سگار ٿئے
 بزیں بیچانی سار ٹھیں ساچان
 گیر کاینت سک اوارع ٿئے
 حار کنات کور دوستی ٿئے طاڙ
 ٻک ڦرات ٿئے ھمے تو حار ٿئے

ترا را گم منی گل واری بیگ انت
 منارا گم تئی گمواری بیگ انت
 ترارا واہگ انت همزانیء نہ
 منارا ترس تئی بیزاری بیگ انت
 اگاں چہ دیدگاں من بوتگاں کور
 اے مژ کیگد تئی رھچاری بیگ انت
 کے شاک دنت سنگ نہ کئے کندیت
 نشانی دوست ھے بے ساری بیگ انت
 جُدا انت دوست اگاں آ بے میار انت
 میار طاڑ تئی نیز گاری بیگ انت

۸۷/۲/۱۲

کراچی

گپگوں سچک نم مادنیں راھے
 سر بیاں دلجمان بھار گاھے
 آ کہ جزم آنت چہ ولی جنداء
 آ نہ بند آنت نچار آنت ھمبراھے
 روت بے چاڑی ۽ تھاریں شپ
 کنیت روژنا نم چاڑیں باڠگواھے
 تی دیدار ۽ دلجمیں واھگ
 منا سر کنٹ ایمنیں جاھے
 زاناں پیرے نوں کپنگ ۽ طاڙ
 ۽ ترا ڻز ایت مرپچی رو باھے

۸۸/۶/۶

کراچی

من جھان پر لئیں انگار ٹنگ
 دوست و تاء را تئی درعِ منجار ٹنگ
 گم مدنگ گوار منی کہ چہ گماں
 من و تاء پر زانت بڈنے بار ٹنگ
 حالے کیتیں نہ قاصدے نہ کائے و ت
 پر پھیاء تو چو منا رہچار ٹنگ
 آیگء اوس تاء تئی کیگد منی
 گول دناں من ٹکن و تی آتا ر ٹنگ
 تشن سکاں پر ترا ، زان یے منا
 پیرا من اے وڑاء اوپار ٹنگ؟
 سر جناں سر سر جناں نہ سر نباں
 بیا منی رہشون راھوں گار ٹنگ
 زانت تائی سر پد جھان ، طاڑ ترا
 لھتے نادانان چنگ زانتکار ٹنگ

منی رہشوں نے زندے رہبئے تو
 جھانۂ پمنا بے در درے تو
 منا نابود سُنگ گیشیں گماں تئی
 ترا چون انت بزور غ لاغرے تو
 برے گرگوں وتنے جاھے منا بارت
 برے دل گوں وتنے جاھے برے تو
 منی گپاں چہ پیم باورکن نے، دوست
 ولی جنڊے چہ کہ بے باورے تو
 سُنگ تو سُندلی طاڙ پرشکا
 چہ سُنکیں مجلس مرجاں درے تو

۹/۶/۱۵

گنرک

دت ء را منز لے شگر انت سرئی گلت
 منا یلی ٹریس در په درئی گلت
 گوں دستاں گشگ آت من واہگ ۽ دڑ چک
 نزانال چوں پدا رست ء بَرئی گلت
 خدا دت ھیر بے کنت بے سنجیں راج ۽
 دوار سوچے پدا چت رہبرئی گلت
 گلت لی واجہ منا گلباغ ۽ گلیں
 اے چونیں ڈلمے دت ڈنا درئی گلت
 گلت لی بُنگیج میے زند ۽ په گریوگ
 په گریوگ بُرت بیلاں آ سرئی گلت
 په نام ء بکش ات لی حاتی و تی ء
 بلے بنام جھان ء چاگرئی گلت
 پدا ناپارے جت ناپار جنوک ۽
 اوئے طاڻر بے بات که باورئی گلت

O

ہوری، اپ نہ بیلی، جا۔
 جت پدا بیلاں زندگیں ناپارے
 دوڑ دیگ بیت نہ ناکہ بیت سوچک
 چ من مسیتی دوست گوشئے دارے
 ھر کسی جت ایں چو گوشئے زانال
 بے خدا بندیں ڈیھوں امبارے
 زار پمن کہ مورے گون انت
 چہ وتنی زور گزانتریں بارے
 تو من ے یلدات پہ رزا، یا کہ
 کت منی دوستاں دژمنی کارے
 او مشی زرد ہنگیں واہگ
 بیا۔ ترا پوشان اوس ے شارے
 لوٹ سر ے ساہ ھم ترا دنت انت
 چو مگوش ظاہر دار ے نیزگارے

اشکناں من نہ تو بھن گئے
 گلوش من نہ رندا کہ پکن گئے
 پرچی نہ گنگے مجلس راجی
 پیسرا کریگ تو مزن گئے
 مند مئے، تربت ھم، مئے شال انت
 ٹمپ نہ نال انت مئے، چمن گئے
 راستی نہ رادی اپ چارینوں
 ماں سرا بند انت ایں کفن، گئے
 چج دگہ دست مئے نہ بیت ھمبل
 بیا گنیں مپتیں پہ وطن گئے
 چو نیں دھرے کہ مرچاں دوستی نہ
 مرد بخت گئے ناں کہ جن گئے
 طائز دیوان نہ ماں اے کزانی
 شر تر انت بس کن تو بھن گئے

O

مرچکیں کاراں وئی سرجم بکن
 رندہ په بانداتے نند غم بکن
 دجمیں گام گھے چہ پیراء
 نند په شری وتا دجم بکن
 آیگہ په زانت سارتمیں گواتے
 گئے پگرع دریگہ فہم په کن
 رندہ جن آشوب جارع ، ساری غ
 شنگیں راجع یکت جاھے جم بکن
 من شزاراں باندا بیت هر کس شزار
 گھترانت روپکارنوں ، روپکاں کم بکن
 رد ورگ من حیل گتگ رسپین منا
 هر کس غ چو گرگ غ تو ھم بکن
 واھگ بوجیگ منی گرک آپ بوت
 دار گم توپان نوں و تم بکن
 پھر مہ بند په ڈنی غ تو چہ وتا
 یکے درجے غ وئی محرم په کن
 دست کت انت ترا مبکل گمانی زملاں
 بس انت طاں نند کے دم په کن

ھر کسی دردال من و تی ناراں
 اے گناھے بزاں گناھگاراں
 دریگتے بیائے یک برے دستہ
 ترا استار روچاء پیشداراں
 نا الاجاں کہ نا الاجانی
 مرچاں باھوٹاں من چو چحمداراں
 کنخے پھوالی چو منا پرچے
 تو و سارے اگاں من بے ساراں
 روچاء گردال و تی شوھا زاء ، نع
 شپاء پادانی دردعا من ناراں
 گمک سوزماناء شریاء زاناں
 گجتانی پمشکا گموواراں
 سر مهجن مپتا بزگیں طائر
 گوں نزانکاریں تو اے زانکاراں

O

پئی دُر زماناں من هیراتاں شنکوں
 بدئے در جیس دپِ سوگاتاں شنکوں
 منی بیگواہی تئی بیگواہی بیت ایں
 مدئے تیلانک منا کور چاتاں شنکوں
 چھوڑ تھنا بئے زندگ جھانِ
 ماں پراہ نے جلگھیں پھنا تاں شنکوں
 ترا بید من په محظ کئے بچاراں
 چہ ھر دو دیدگاں کور باتاں شنکوں
 تو دودانی گلام من تئی گلاماں
 توئے آجو نہ من آزادتاں شنکوں
 ٹتگ پیگوراں دل پئے بدانی
 مانا تشویں مہ جن شھما تاں شنکوں
 ہ زیر پئتے چہ شیھ چہ پُوں طارے
 مہ کن باور تو پے شر راتاں شنکوں

بے سا بوتگاں پہائی،
 کش اتگ نام تی بے سائی،
 بدی نام گرانت، گرانت نام
 شرانت بدواہ منی چدائی،
 چخش نیاں من میارانت اے بھت،
 سروں کپنگ کہ په گدائی،
 کیا سوب کرتگ باج کیا بُرنتگ
 مپت ایں سلوات نے جاک وای،
 چون ٹک دنت وشیانی روچ
 آزمان گپنگ رنج نے سیائی،
 کئے انت لٹ نے بے وارت پہ برات،
 مرچی، گپت نے بے کنت حدائی،
 بس کن طاڑ کہ ووت گلاع دپ
 بو کنت پیاز نے وو تگلائی

اشک مامپت ایں گریوگ شرنہ انت
 جیگ مرچاں میے پمشکا تر نہ انت
 بے بنی آدم کہ ھر کار گشاو
 ماں جہان ۽ دونست تھنا زر نہ انت
 ما پہ امیتے سک آلی توار
 دلجمان اشکنست میگ ۽ کر نہ انت
 پیش مدار تو اولساں کہ ماں جہان
 واریں باز انت کس بلے بے جر نہ انت
 شمک ۽ چہ دور مدئے طاڙ دل ۽
 شگر ۽ رب ۽ گر ترا کہ گر نہ انت

۹۵/۳/۲۵

کراچی

○

من نه گوننگ پوپل نہ ہیراں بدے
 تشنی انت یا کینگی ، تیراں بدے
 شنزاراں تو لھمیناں گیشیں پہ دتاء
 ترونگلاں نپتاں منء ہیراں بدے
 وش نہ یئے دستاں گوں داد بکشیں وقی
 آس بیا شادانی منگریاں بدے
 رنج بکش یئے درد دے یا گم منا
 پہ گل نہ شادے من اش زیراں ، بدے
 زانگے دے طاراں تو شیخہ وڑیں
 رحمے اللہ چاکریں میراں بدے

۹۳/۳/۲۳

کراچی

O

تو منی ھمراز آت نے آروج ات انت
 گوں منا امباز آت نے آروج ات انت
 جپیء ، نے الیکیء ، من ترا
 تو منا شوھاز آت نے آروج ات انت
 لکھ اتاں من کئے ہے جھڈے چ تو
 پمنا تو باز آت نے آروج ات انت
 من توارتئی و شوکیں ، دش زیمریں
 تو منی آواز آت نے آروج ات انت
 وشی آت یا سئی آت گوں طاہر نہ
 لیروءے جماز آت نے آروج ات انت

۹۲/۸/۲

کمرک

نزان ے گوچلی گارئے پمشکا
 منی پیما گماں بارئے پمشکا
 مناں تو، تو من ے ھر دو ما یکیں
 منی دردان وتی مارئے پمشکا
 روائی تچک ے کناں تچکیں جبر من
 مناں پہ زھر تو چارئے پمشکا
 منا نیزگار نزور نایود او ھزگار
 وت ے دیر چہ منا دارئے پمشکا
 نہ وارنگ چو منا تو رنجی تیلانک
 گئی گوار گردے ے نارئے پمشکا
 چہ زانت ے زانگ ے زاناں زبھرئے
 گم ے چہ بے گم نے سارئے پمشکا
 کسی ایردستی ے طاڑ ٹمن نے
 جھان ے بڑگ ے وارئے پمشکا

شکاں نوش ے ن تھلی شہت کن ے
 چے دگہ بکش ے ن چے بکشت کن ے
 پہ دتی جندی نپ ن سیت ڈ سروک
 بیدیہ تاوان چے تو مارا دات کن ے
 اوئے پر تو پہ چراگ ڈ زندی مے
 مر مرا کیس تو وت ڈ سیہ گوات کن ے
 چست نہ بیت گوں تو منی جون کپچیں
 دوست بلے ھما ھگے پر مات کن ے
 سر گوڑاں چہ تو اگہ یکش ڈ منی
 ٹنک ریچ ے یا وت ڈ کور چات کن ے
 منگر انت مرچی جھانے دین ، تو
 ھمبلوک انگت تکہ پہ زاث کن ے

گار ترا گت و تری ہادت
 کرت من شوہزاد تئی بیگواہ و ت
 ھور بہ بنت گھمان پہ بنت ن تو مہ بے
 بے ترا کول انت نہ زیراں جت
 پیشدار گوناپ تو ماہیں و تی
 پل منی ہوش منی بر تاگت
 تو نہ کر گیک مھر تو مارے چہ پیم
 تھلی دوري نیاد لذت
 دور شتے پھیا ہرالا بے تو نباں
 تو منا چو گوشت مدای اھوت
 جی پما روچاں کی من پر بست شعر
 نشتے تو دیما منی چو کہ بُت
 یا بہ بے ھمگام طاَر گوں جھان
 یا دگہ جاھے بہ شوہزاد پہ و ت

ناں کے تو سیپ غ ناں کے دلبدھی
 تکیں جھدانی مُز جلا وڈی
 رنج غ بے والی ، وشی وشوالي
 آ منی مال غ اے تئی مڈی
 دژِناں وش آتک ، تو نہ کت مارا
 چ دپے ڈڑوگیں جوڑی غ ڈڈی
 اگدہ غ گران انت بار اگاں پر تو
 منے نزوریں بیا کوپگاں لڈی
 کارے نہ انت گرانیں طارے بدگ
 ھر کسی بدایت تو ھم بیا بدھی

۹۷/۹/۱۳

کنزک

کُنڈگانی ٿئے گلاب گندے
 رنگ رنگیں جھان ۽ داب گندے
 وش لساناں ھم سئی ۽ سہت ۽
 مه بئے درنج جور جواب گندے
 دامن ۽ دارئے اوست ۽ امیت ۽
 زر ۽ لنجیں په و ت تیاب گندے
 پچھتر حق ۽ راستی ۽ راه ۽
 رنج ۽ گم دوست بے حساب گندے
 چو نہ انت کہ مزاری پر کپٹگ
 انگتا ھم تو سرتاپ گندے
 اے جھان انت جھان ۽ رહبند انت
 راه ۽ تچکیں ۽ چوٹ ۽ تاب گندے
 داری انت بے میارئے کہ طاڙ
 گوں پچھیں چھماں مرچاں واب گندے

وحدے چہ کوں نے زبان ء سرگُوزاں
 اے منا کوں انت چہ جان ء سرگُوزاں
 تئی شوھزادۂ تراں میاھی کناں
 هر دُریں تذن نے شگان ء سرگُوزاں
 چوترا گوشگ گیا پہ ماڑی ء
 دوست من چہ تئی گیدان ء سرگُوزاں
 چو کن یے آسیگ منا آسیگ باں
 روچے کنیت کہ چہ جهان ء سرگُوزاں
 چہ منی کنٹ گامی ء چو گل مکن
 من چہ تئی گست نے گمان ء سرگُوزاں
 راتی ۽ کشک ء گراں چک پد نباں
 من چہ سست ایں سار بان ء سرگُوزاں
 پہ رویں رضند ۽ طاڙ پروشگ ۽
 هشتمیں پھی یے چپ ایں نان ء سرگُوزاں

رہشون تئی ھمہ راھی ۽
 سر کپت مئے بے راھی ۽
 بُلن انت ازاب آنت راست گو شوگ
 راستی ۽ شاہ ۽ شاھی ۽
 روچے جهان بیت مئے تب ۽
 من گندال دا ب آگاھی ۽
 بیت انت دوست دلمن منی
 ھمبل تئی دوزواھی ۽
 دت گار بئے بتگ بڑیں
 تو پ منی بیگواھی ۽
 دور انت راه ۽ شب سرا
 طائز برو پکاھی ۽

داتگ مار سروتی نہ جون داتگ
 جست مکن پے ٹجبا نہ چون داتگ
 ناں کر کلیت ناں آپ سرے سربیت
 چونیں راھے تو مارا شون داتگ
 نوں پہ بزر واحگِ کشار ھشکلیں
 بدل آپِ ترا ما ھون داتگ
 نیم لاکوئے دے پرچا
 زاناں کد سرمیں تو روں داتگ
 شگر ھر پیا طارعہ گپتگ
 ناہ داتگ اگاں تو پون داتگ

۹۲/۱۸

کنزک

چه رَدی یاں تئی نے چہ تئی کار پداں
 من گنوکی گرداں ماں شھر نے لداں
 گندال بے سخاں برے آسیگ باں
 نے برے باں سارت چو بربپ نے بدال
 پہ ترا دارال بدی بے زند بہ باں
 من بدال ھمبل اگاں پہ وٹ بدال
 گار بیت تئی جند چہ مئے کینگ نے
 کور مہ کن چو منزل نے کشک نے پداں
 چہ ترا من شری نے لوٹ نے کناں
 بے میار نے دوست منی تو من رداں
 چو گنوکاں زانت نے من واھگ کناں
 چہ وتنی چاگرد نے اے نا سرپداں
 طاڑ انت سرسوچ نے تئی بے گواہ بلے
 تو وتنے را گار گلگ پہ کینگ دال

وَهَدَىْ گمْ چه سَنْت ؟ حَدَاءُ گیش بنت
 ذَرِّیْج انت جان ء نُ شُمیں ریش بنت
 گل مَدْکن او مَلکمُوت چو پیرا
 اے بری ھم تیزیں گنٹ تئی نیش بنت
 بُجتانی تو شگ انت گم مھڑء
 چوں کن انت بے گم که وَهَدَىْ پیش بنت
 آ که دار انت ٿرس هداءِ ماں دل ء
 آ کدی پڙور چو گامیش بنت
 سَنْت ء طَارِ درآمد بنت ولی
 نُ درآمد دوست نُ برات نُ ھیش بنت

۹۵/۳/۱۶

کراچی

دیدگانی روک تو نور توئے
 کوراں پھٹک ٿے چه منا کہ ڈور توئے
 دل نہ بستگ من په ڦور ٿئے جنت ٿئے
 گھر میں گھبائ منی ٿئے ڻور توئے
 په ٻڌسال چمگاں چکپروشیں من
 که منی گھوارنے تو گمزور توئے
 بیت ولی پیری ۽ مارگ چوں منا
 پمنا کہ دانما نوک سور توئے
 روپ نه بر زورا کاں گوں زورا کیاں
 دم منی اوستانی تزندیں صور، توئے
 ریتلگ انت تزند آپ، کہ په طاڙغ
 تو شراب ٻئے رسکیں انگور توئے

۹۲/۳/۵

کنزک

تو منی ھمراہ داری گت نہ گت
 من ترا ھبھر میاری گت نہ گت
 تو منی در در نئے مرچی گوشنے
 اے ھبر تو زاناں پاری گت نہ گت
 امز گوست بید چہ وتنے کے دگہ
 ما ولی جندع وداری گت نہ گت
 سک منا تورینت دو پوتی نے تی
 من بلے پریات غزاری گت نہ گت
 جار ولی جاهنے ولی حسین ھبر
 گوں ترا پہ بے تواری گت نہ گت
 دُز و هگ ٹھگر انٹ اے پراھیں پڑا
 ما وتنے را چہ تو ساری گت نہ گت
 آپرے سربیت انٹ ھمبلائ ، طاڑے
 لنت ھشک انٹ بخت نے یاری گت نہ گت

بے میار انت آ کہ شاکنک انت پھاڑوک
 تئی میار انت تو سلگ مارا گنوک
 زیک ترا ما دیست گوں بد واهء و تی
 دوشی دُزا میں شپ مئے سلگ لاب ۽ توک
 دردء من ریثائی ۽ شر سر پداں
 دوست پمشکا چو منا بنت ایس روک
 ھر کسی دیوان ۽ تو براہ غریبا
 پر منا کرتگ دتء تو عید ۽ نوک
 رندما جن بد کولی ۽ تشن ۽ منا
 پیسا رضیں زبانء جند ۽ موک
 شات مارا دوست نہ بوت چوزانگ ات
 جنت دستء چمء مئے پھمانی روک
 گم مه کن طاڙچه گیش ۽ ٺھمیں گم
 دارت جان ۽ گواشتء تئی چوکه وروک

ھر گورا روک انت آس منی شھرء
 گشت گوش بے کسas منی شھرء
 دمک دمک گلاش منی هندء
 لوگ لوگ و تاس منی شھرء
 پچ گلگ ڈنیاں گوں کہ جندء
 دزمیں انت براس براس منی شھرء
 مرچاں آپ بدل سروک راجی
 ہنگ انت ھون گلاس منی شھرء
 من تئی دزمیں تو منی ، پرچے
 کس نہ کنت پٹ و پاس منی شھرء
 چک چور و نہ جن جنوزام انت
 زار جن انت پس نہ ماس منی شھرء
 طائزء بال پر ناں دھکانء
 مرچی دست انت داس منی شھرء

وٰتَءَ هَرَ وَهَدَ تَهْنَا مَارِ إِتَّگَ مَن
 جَهَانَءَ يَكِيسَ تَنِي رَاهَ چَارِ إِتَّگَ مَن
 مَنَا بَےِ اوْتَءَ سُوتَّگَ لَوَارَعَ
 زَوَانَءَ اوْسَتَءَ تَنِي سَاسَارِ إِتَّگَ مَن
 جَدَائِيَءَ سُوبَ بَهْتَ بُوتَّگَ يَا تَوَ
 بَلَى دَامَ وٰتَءَ ڈُوبَارِ إِتَّگَ مَن
 بَهْ كَنْ جَسْتَ چَشَپَ نَمَ إِسْتَارَ نَمَ مَاهَءَ
 كَهْ تَنِي گِتَائِيَءَ چَوْ نَارِ إِتَّگَ مَن
 سُتَّگَ سَالَوَنَكَ وٰتَءَ كَيْگَدَ هَيَالَاس
 تَرَا بَانُورَءَ چَوْ سِينَگَارِ إِتَّگَ مَن
 شُتَّ اِنْتَ آرَوْجَ كَهْ ڈِيْكَ دَارَتْ، پَهْ نِيمَون
 مَدَامَ تَوْ گَلَنِ إِتَّگَ شَهَكارِ إِتَّگَ مَن
 رَدِيْسَ پَگَرَءَ كَلاَتَ مَهْرَانِيَ طَارَ
 گَلَءَ لِيْگَارِ إِتَّگَ پَلَگَارِ إِتَّگَ مَن

سر شپ انت سہب انت یا کہ بینگھ انت
 مئے حیالاں آ چارڈھی ماد انت
 کشکے پر کنگ کشکے نگال پوشیں
 کے پھن خ دوی تی راہ انت
 زیک بننا سارات بہت منی واب ات
 مرچی سن واپاں بھتوں آ گاہ انت
 مھر بیلواد انت دوست ھما آنت مئے
 ھند ھا ھند انت جاہ ھما یاہ انت
 مرگ ۓ نیون بیت تی ۽ طاڑ
 آ کر تی ساہ انت آ کہ ارزہ ات

۹۵۱۷۰۳

لزک

باز انت شاعر ماں جھان ء باز بیت
 لھت ء مے ایوکا شوہاز بیت
 نیست ، جندریع وقی سد نم سما
 گول ۔ سما منی چون گلزار بیت
 جز ماں کہ زندگ رباب مے پڑھکیں
 روپے سوت سرجم ایت غساز بیت
 الہ بیت پاٹک هر چیریں ہبر
 دڑ منے چو دوست ء ھمراز بیت
 جت سفر بازانی ء نوں پنا چے
 بیت پیادگ نئے ء کئے جماز بیت
 کن وہہ ستار دڑمناں نیست ات گمان
 چو سبک ء بے ھرید گرانا ز بیت
 پھر بند انت ھمبلوں مرپے بے
 باندا حارہ بیشناں ھم ناز بیت

۔۔۔۔۔
 کینگ غ محرء انچیں ڈکالے
 دشوکیں گئے نہ بدیں حالے
 زند ھڑاۓ شکن غ شحدے
 پ کے بلکیں ، پنا جنجالے
 سیت غ تاوان غ چے کناں ٹرس غ
 نہ منا مال غ ناں کہ بنمائے
 دور بوتیاں دریگئے چہ تو
 بلکیں دیم دات تو پنا ربائے
 ھشک انت تئی زانت غ بیلی سرچمگ
 چون پر بندے شیرکنیں گالے
 چم راہ غ بنت نیخت دل غ تاہیر
 سر نہ بیت داں کہ دوست غ احوالے
 رستگ ات بال پ ھند غ تئی ھمبلاں
 طاری غ بوئیں باڑل غ بائے

داں ھدا ئے سر زمین ئے اشتگاں
 نشتگاں من په مرادے نشتگاں
 بزر باں نہ کہ مراں ناں گیمراں
 باریں چونیں دستے من کشتگاں
 مارتگ مئے تک دلی نہ یوگی ....
 زار جگ آزمان ئے جزماں پرشتگاں
 سوتک ترا کستانی آس ئے گرت پر
 بے وسی ئے انگراں من برشتگاں
 شر نہ بیت چج کار طاڑ بے منا
 پہ ھریدیں من هما سر رشتگاں

۹۵/۸/۱۵

کمزک

O

گم تئی راجی گماں گوں ھور بنت
 اے ورنت ھوناں منی پڑور بنت
 راجع بے سخپی تئی بے زانگی
 پمنا دل درد بنت نہ دور بنت
 روچے کنیت مئے دیدگاں بے نور کنوک
 بیرگہ دزموش کن انت نہ کور بنت
 من کدی زاتگ کہ چونجیں شپاں
 روچ حم بھت نہ منی تامور بنت
 بھت وھدے کار مہ کنت طاڑ بزان
 شیر کنیس کند نہ شکر حم سور بنت

۹۵/۷/۱۲

کراچی

جن ے چو منجلاء تو جوش زاناں
 چ انت تئی جنداء لٹ من چوش زاناں
 کن ے شوراء نجع گردے ٹبیاں گو
 نہ انت بر جاہ سرے تئی بھوش زاناں
 چہ رسپکاں نوک گلیں ند کاراں روچے
 کن ے تو چہ ادب دلپروش زاناں
 من نکشے تئی دلاء ہلاں رواں دوست
 نباں داں زندگ ے پراموش زاناں
 من تیلانک سکت انت تئی دیم تھار بوت
 ترا تورات منی گورموش زاناں
 بیس ما دور کپ ے مئے ترانگاء تو
 بئے بٹنیگ کن ے دلموش زاناں
 تواراء راسیاء کنیت روچے طاڑ
 بہ بنت کر ھر دویں تئی گوش زاناں

ھر کسی دیما تو جن ے زنگء
 کن دوست ے تو سیپ مئے محب رنگء
 من گوشاں راتیں چو پشکا تو
 سازی ے گوں من دامنا جنگء
 دراج زبانیء باج برے دام
 نوں مبئے ایکن نہ مهور بنگء
 انچو بیزاراں او منی بدواہ
 تئی مکنداتاں نوں من ھھر نگء
 ایرجن ے مارا ھر کجا زاناں
 کم کن نے نیلی جندی پار سنگء
 کور نہ بنت راستے مئے وزیں راھشوں
 کس نہ کنت سارباں تئی وزیں لنگء
 ناچوئیں دنیا الہ نچیت
 ساز کن طاڑ پیرا چنگء

O

زانگ گوازینگ چہ سرا سر آپ
 چو پمشکا تھان انت سنگر آپ
 آپ ہے پہن انت آ کہ براتانی
 پٹھیں بے آپاں گوں دت ہے برآپ
 چو منی لفاظ ھشک یے کور پمن
 وارت سیرا مدایی لشکر آپ
 سوچیت حلک گوشے سکین سارتمیں
 آس گواریت نہ گواریت جمبر آپ
 تلوساں بے تو من منی ارواه
 چو کہ ماہیگے پلپنیت در آپ
 بکن سد سال وپا یلیں طاڑ
 چو کہ پیشیگاں تا سے تو ور آپ

اں دندے تئی جنده میاریگ
 بیاں وت سر جمیں زندہ میاریگ
 برے دو داں برے دلپاکیں شہد
 برے سندھاں کناں ریندہ میاریگ
 نیاں تو کن یے په دزوگیں پرچے
 منا گوں کوں غ سو گندہ میاریگ
 مئے بخت ات سدگ روچے چیا تو
 کن یے مپتا آ، سر سندہ میاریگ
 نہ جو کیں بچار دھرا کہ طاڑ
 کت لی گوں یکیں گور گندہ میاریگ

۹۷/۲/۱۸

کراچی

مرچی پا داء ونی
 کئے بھر کنت سادہ ونی
 بل راحدگاں رہا راہاں من
 تو تکلیں مگر راوی ونی
 سلگ پرانت رانال بلے
 چوں میں کنال جادہ ونی
 دوست انت سادھر حائے
 فقیراء ونی شاھاء ونی
 جھل کت نقاب تو ، گپت گوشے
 دیم چاروںی مادی ونی
 بل انشپری محہ ناں تی
 راوی گراں صادی ونی
 گناہ انت بے گناہی تی
 طائز بمن گناہی ونی

O

گم دنت بزاں بے گم نہ انت
 پکن ھنھی ھم کم نہ انت
 پچے بیت باندا پو منا
 کئے اداءِ دجم نہ انت
 اوپاریع شاہ نند پاد میا
 کسہ گم، سرجم نہ انت
 دل سیہ مہبے گوشن، الاج
 ملا دوا غم دم نہ انت
 بجت، بچار کہ گلکی،
 کس چو منا بے ٹوم نہ انت
 جی کاجو، آپ مئے دل،
 درور تی زم زم نہ انت
 شری نہ کت گوں طاری
 ندر پہ ھا بد ھم نہ انت

روچے کیت رنج عسد ایت استار کپ ایت
 گوشائ مے ھم وشیانی جار کپ ایت
 لیک ونی محروم منا کوں انت کہ دوست
 سر کپیت ھر جاہ سر عئی شار کپ ایت
 روچے جزماں چہ نبوزریں کو پگاں
 داتگیں تئی اگدھانی بار کپ ایت
 چو مکن ڈالپار منا انسانے یاں
 مردم گوں پوڑے ھم کار کپ ایت
 چو گیا پیتگ گمان کہ نان دمیں
 بیت ایں طاڑاے وڑا چمدار کپ ایت

۹۶/۷/۱۲

کنزک

نا ترا ارواه نہ ساھے لیک اتگ
 پاکدی تو منے گناھے لیک اتگ
 پیٹکوں دت یہ ایں شپ کہ من ترا
 روشنیں پہ دت صباھے لیک اتگ
 شپ بزیں محپر تئی، دیم گرد کیں
 چار دھی دائم من ماھے لیک اتگ
 ساپیں تئی گیوار وقی پہ منزلہ
 مادن نہ من تکھیں راھے لیک اتگ
 من دتہ را تئی درع پنڈو گریے
 ن ترا یک بادشاھے لیک اتگ
 پڑ پسادیں ھنک تئی، تئی دوستیہ
 ایمن ایں من ھند نہ جاھے لیک اتگ
 زار ترا ٹک نہ دریں تو دڑمنے
 شمیں طاڑ دوزواھے لیک اتگ

چے تئی رنج نہ گمء بے گم نیاں
 چوں کناں چہ دت بلے دُجم نیاں
 پشت کپتاں پاکدلياء چہ دتی
 زانتء چہ توج پیا کم نیاں
 اے جھان بیگانے لیک ایت بلے
 تو مہگوش کہ من تئی محرم نیاں
 من نیاں دوزواہ کسی دروغے نہ انت
 شنگر لونان پے کسء بدھم نیاں
 عیستے یاں نابود یاں شیرک مہبے
 پے دتی رکینگء بے گوم نیاں
 راست ایں تئی نیم بندگی توریت منا
 ہژن بلے دت انگنا سرجم نیاں
 جھل انت دام دیما دوست نہ دزمن نہ
 شنگر انت طاڑ آ من جھلیں چم نیاں

دل اگاں چہ تئی جھان، پُشتنگ ات
 مُن و ت، را دیریں ھمبل کشنگ ات
 بے وی، گپ اگاں بوئین گپے
 پیر دات چہ و ت ترا گوں گو شنگ ات
 اگاں بوئین ے نیلی پاکد لے
 در کے نئی نیمگ، شیمگ ات
 جاد مہ تیں مھر، تئی، اے دل منی
 بگ، آسیاب، زاناں، بُشتنگ ات
 یک، بے ایکیم گتیں تو، طار،
 سد، زا دل چہ ترا چ شنگ ات

۹۲/۸/۳

تو رویند و تی بآاد پمن
 اسدیگ چون نه بنت تئی سیاد پمن
 نه کرزاس آ زمانی شپاں که
 گوں استاراں ستگ تو نیاد پمن
 نہ پھریزات و تاء من، بے میارئے
 تو زهمت کش اتگ سک زیاد پمن
 پ تو من سستگ انت دودانی سانکل
 بکن ڈاھ و تاء آزاد پمن
 سد که چوں نباں ڈکالء باگے
 تو رویند ستگ آباد پمن
 پشنہ ش کپاں که تو میارئے
 مه بنت ایں آبلہ تئی پاد پمن
 نه لواہاں چھ دگه نیادانی طائز
 نہ بنت نجاحاں چہ کم آ ، یاد پمن

دا ہما مجلسانی توکءے ہے
 بلے پمن چو عیداء نوکءے ہے
 توئے نازرک پھر کسءے ، پمن
 دل گلءے پرچیءے چو ڈوکءے ہے
 تئی جدائی چوں کورنہ کنت ایں دوست
 مارا چو دیدگانی روکءے ہے
 منی بے ساریء سوب واری
 ترا چون انت کہ چو گنوکءے ہے
 سیر ہر کس تئی گندگءے پرچے
 طاڑءے پھ تو چو گروکءے ہے

۹۶/۹۶

کنرک

بد گو شگ دستِ ۽ تارگ هیل سگ
 تو ، بلے ما گوشدارگ هیل سگ
 کول سنگ بچگ اگاں تئی هادت انت
 نندال من تئی راه ۽ چارگ هیل سگ
 تو سگ دام پشل ، من تئی درعه
 چون کناں دستِ ۽ شھارگ هیل سگ
 تو مہ گوش گریوا سک ، تو زان ۽ چی ۽
 دیدگاں مئے ارس ۽ گوارگ هیل سگ
 بے میارئے گوں دو پوتاں نشگ ۽
 کہ دو پوتی مرچاں بارگ هیل سگ
 دت میاریگ بئے مہ گوش کہ طاڙء
 ڏزگھاراں مرچاں نارگ هیل سگ

۹۶/۸/۳

کنزک

باندا جزماء در درے دپ کپ نے
 گھڑا نتھی مہبل مرد پی کپ کپ نے
 بر منی محرب چراؤ گول و ته
 منزل ایں دیر بیسیں جا ھے شپ کپ نے
 چہ ولی بتارہ بروزیں کندگہ
 بئے دپ نہ دنیاں نوں امی کپ کپ نے
 کپت نے تو بیٹھنیگ نیاں زانیاں ترا
 تو ھائے چاتہ ھم پنپ کپ نے
 چہ سرا بے چارگیں اے طاڑے
 روچے جزماء بیٹھنیگ تپ کپ نے

۹۶/۸/۲

گلزار

گوں رَدِیں گپت نہ مپت ایں باوستاں
 بانج برے داں که تو کد تو چکم دستاں
 تو پہ بد زردی گوانک جت ، زانت نہ
 سگد لی گند پہ چنگ رستاں
 تھون بھن هر جاہ تو منا ایر جن
 سکن اش داں که زندگاں هستاں
 ریتک منی راه نہ تو مدام کنگ
 منت بدیں رو تئی من پہ گل گوستاں
 کارداں چکمیں منزل نہ سر بوت
 مخگ نے تو گوں کینگ نہ کستاں
 واگ من شھر نہ ڈپت اتگ پہ زانت
 گل مکن کمن مُجتھی نستاں
 حال مسٹی نہ لذت نہ جست کن
 طارِ نہ چیمیں تو چہ حال مَتناں

O

کنار ناں سر پداں سرپہ مروچاں
 دیاں جندۂ وتنی من رو مروچاں
 همایاں شون دات من شریعہ کشک
 هما لیک انت منارا بد مروچاں
 دروغۂ جاہ سگک بندان دلۂ تنی
 نبیس ایت دروغۂ تنی چوند مروچاں
 اے زانت عدهڑۂ ھم بیت ایں گمان کہ
 دت انت مردم غۂ شھر آنت لد مروچاں
 گوں نوکیں ھمبلائ ڈگوش انت ھمبیل
 منی یاتاں کپ ایت انت کد مروچاں
 اوئیئے دیموں پہ بات گندایت منا غۂ
 وتنی دیما گرایت کیگد مروچاں
 سپا ات زیکت ھم دیوانۂ طاڑ
 ماں بازاراں چن ایت کا گلد مروچاں

۹۵۷۱

کراچی

اشرپیانی چانگوں گار انت
 بے سا یاں چو زانگوں گار انت
 لبرشنگ شانگ انت چون بندال شعر
 وشیں گالانی شوانگوں گار انت
 ٹستاں شوھازءَ زانتءَ ارواهءَ
 نندگءَ نخل انت ترانگوں گار انت
 سکنیءَ چیر دنت کے منا کوپگ
 آ کہ بیت دامم پانگوں گار انت
 پھلاگ زیرے، آکاں من طائر
 پشکراں دُرے دانگوں گار انت

۹۷/۵/۱۷

کراچی

O

آ کہ پہ گاریں بارگءَ نندایت
سر جمیں زندۂ نارگءَ نندایت
زار پہ آئی ، توم ڈکالءَ
چندیت ھورع گوارگءَ نندایت
آ نہ بیت زندگ کہ دلی زندۂ
پتۂ پُسۂ دارگءَ نندایت
و بھاں کھیت انت دوست کشۂ روچے
مئے دلۂ دردۂ مارگءَ نندایت
ھر کسۂ اشتاپ پہ وتنۂ طاڑ
کئے تئی راهۂ چارگءَ نندایت

۹۷/۵/۱۶

کراچی

نہ بنت ٹپ آزگیں درمان ادء مئے
 کپیت سر کئے بزانت باریں کجا مئے
 من جزاں گرگ بیت مئے اوست ے بوچیگ
 سرا تو پان ۽ واب انت ناخدا مئے
 رواع ے گپ دیما نارواع؟
 مه کن اے گپ ۽ دیما ناروا مئے
 سرے اشت پ ڏوت ۽ ناں بوئیں ڏوت سر
 نمر ۽ ھیر ۽ بکنن نوں ڏوت ھدا مئے
 ما گون ڏوت ٻُرت ترا آزمائ ۽ سرکت
 تو مارا دور دات ایش ات ڏوا مئے
 ھو واری ک کچہ آیگ ۽ تئی
 پ ڇ دوستاں گپتہ دپ ۽ مرچاں زامئے
 مجیز طاڙ دل ۽ ک کسلکی ۽ روچ
 روانت دا تر کن انت وشی پدا مئے

من بیرگه شمشنگ ترا
 اے گپ گیا گشنگ ترا
 آسء مخس دل ، من دلے
 گوں زم زمء ششنهنگ ترا
 گچنگ گماں ارواه منی
 تو گوش گیا گشنهنگ ترا
 جی سرگلوپء کہ پہ منا
 بو غ نس نی مشنهنگ ترا
 چون آرت نہ بئے کہ جنتزء
 طازر گمء دوزشنهنگ ترا

۹۷/۵/۹

کراچی

کنیت سراتئی ترا اے زانگ بیت
 آرت یک سیرے چنت چانگ بیت
 آ که بکجیت آئیء بہتاء
 روچء شپ ذگریں ھونء شانگ بیت
 پڑ گیا زانت اوسء باںگ
 بے گشان بیت بے بشانگ بیت
 دروگء زردوں گبول نہ کنت، راستاء
 گوشان دزمی منی زمانگ بیت
 کورتی پھم، دوست منی زانتء
 گول ترا چون کتاب دانگ بیت
 پے دلء جنت گوات مرگء پد
 آ منی کبرء کنیت پانگ بیت
 دانما شنگ نہ بیت لگ طار
 کنیت یکے اشانی شوانگ بیت

دل گماں بار نم ہے بیت ایں جند ازاب
 چون کنیت آرام چہ پیا کنیت واب
 کد پر ش ایت تاموری مئے گلن ۽، کدمی
 چست بیت دیم ۽ تئی پما نقاب
 دست ھرک انت لاپ شنگ گلن ۽ بلے
 انگتا لیکیں وتن ۽ میر نواب
 عاقلاں راہ تاب دات بوت انت بدل
 ما ھا نم مئے ھا جوریں جواب
 سگ ایتگ واری نم دیتگ رنج باز
 راہ نداگ انگتا ما راست ۽ تاب
 زانگ ما آگدہ وقت نیکی سگ
 ناں پہ نام ۽ بحث ناں کہ پہ ثواب
 نام بت طاڙ جهان ۽ لانگو مئے
 روزی گرت انت ماوتی چنگ ۽ رباب

۹۷/۲/۱

کنزک

گیش بنت رنجی زراب، کس ء مہ گوش
 دل پھیت چوکہ کباب، کس ء مہ گوش
 واری نے ڈکال ء محر نے دوستی نے
 ہر شپ ء تو گند واب، کس ء مہ گوش
 مرک نے دردانت مرچاں جی جان نے بدل
 برانز مہ گر تو جور جواب، کس ء مہ گوش
 زانت مڑ ء ہر کے نیک نے بدعا
 چے گناہ نے چے ٹواب، کس ء مہ گوش
 ووت بے دان نے ووت بزان ووت کن عمل
 چے بشیگ ماں کتاب، کس ء مہ گوش
 روزی زیمل ساز عبادت لھتے نے
 ووت مجن چنگ نے رباب، کس ء مہ گوش
 مُردًا مارشانی دیما چو منال
 ووت بنے طاڑ ازاب، کس ء مہ گوش

موه کیا ھست مرچی مھر نہ محبتی
 ھیداں اڑناگ انت اوءے ھرکس وئی
 چو گنوکیں دوزھءے زانیں بھشت
 ھورلوئیں ما جھان ء جنتنی
 ھتی ء مئے بیت زانگ صبراء جند
 کس مہ دنت ایں سوچ مارا تا گتی
 ما گوں نیزگاری وئی مانیں بلے
 روچے تئی کنت گار ترا بے حاجتی
 ایوکی دوست انت پمشکا چو منا
 درست روانت ھمراه انت گوں من

مُجْتَہ

کد کدی بیت کہ منی ناگ تم انت
 کدھلاں بیت ایں تئی باریں بتی
 پرچی ء دلگران یے طاڑ تو اداں
 روچ گوازان انت ھرکسی بے لذتی

نزان اس آنک بیلاں چونیں دھرے
 نہ گندال اینمیں من ملک نہ شھرے
 شدانت دلپاکی ع مُز ماں جہان ع
 اے دودے چے وڑیں اے چونیں تھرے
 دواوں کوش نہ انت چہ جند ع حق ع
 نہ لوت ات چہ ترا من گیشیں بھرے
 درامد چو مہ بئے تو بیرگہ دوست
 نہ بئے دشان بے کن گوں من تو زھرے
 وتنی دروختن پے غیراں بے بندال
 چہ پیکا ھمبلال من مرچی پھرے
 کدمی باریں پدا روچ دشیانی
 کن انت دا تر جن انت مئے ھلک ع چھرے
 بے ٹرس طاڑ بزان واہند جہان ع
 گوارے رجمن گوارے زورا کے کھرے

او شادانی گلیں گور بام جزماں
 کہ پنا چست بنت تئی گام جزماں
 نہ کر گک اوست ے میں دا من پمشکا
 دل ے کنیت بختیں آرام جزماں
 منا گنٹ گامی ے توں ے بجن کہ
 بیان من گوں ترا ھم گام جزماں
 منا زور ے وتنی بیت ایس سما ے
 سدیت ایس رید گیں تئی دام جزماں
 ستر گستا بہ نند نام ے منی گوں
 گرگ بیت ماں جهان تئی نام جزماں
 منا باپشت ے تو ڈوبارے ھمبل
 بلے تئی جند بیت بنام جزماں
 داں ھست ے تو بہ طاڑ امتیوار
 دیگ بنت زر گیں تئی وام جزماں

دیدگِ عَ شَنْزَاتْ بِتَكْمِيسْ نُودَالْ
 كَهْ دَلْ عَ زَنْگَالْ مَنْ گَمْ عَ شُودَالْ
 كَدْ هَما رَوْجْ كَنْيَتْ ، گُوْنْ مَنْ هَمْكَامْ
 تو بَئْ پُرْوَشْ يَعْ بَئْ نَبِيسْ دُودَالْ
 كَرْ كَنْ اَتْ رَنْجَانْ بَلْ اَتْ دَلْ تَوْسِيْسْ
 سَارْ سَتَكْ نَوْكِيْ كَهْ مَنْ بُودَالْ
 نَوْشْ اَتَكْ اَمْرَءَ دِيدَگِيْ تَرْنَدْ آَپْ
 نَيْسَتْ مَلَارْ پَكْنْ پُرْسِيْ اَےْ روْدَالْ
 دَزْ كَشَانْ طَارَ نَيْسَتْ هَرِيدْ وَهَدَىْ
 مَانَكَارْ اَيْتْ كَهْ مَرْچِيْ وَرَوْدَالْ

٩٧/٧/٥

کنزک

البستان لغط اور بکی بہ پھر انہیں تجھے سی
انت میری دڑ کی نگاہ میں نہ رہی سعادت میں
مری اور تجھ سے بخوبی مٹا کی اپنے مازوں میں
اور جو اس طبق افسوس سے بچاں جانے کی وجہ
بڑھتے۔ تھیں ایسا اعیانی والی بونے اس کو جھوپی
لے کر بنت پڑیں اسے

165

166

167

168